

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**UPLATŇOVÁNÍ METOD A FOREM ČINNOSTI
ZÁKLADNÍCH ÚTVARŮ SLUŽBY POŘÁDKOVÉ
POLICIE V RÁMCI VYBRANÉHO ÚTVARU
SLUŽBY POŘÁDKOVÉ POLICIE KRAJSKÉHO
ŘEDITELSTVÍ POLICIE HLAVNÍHO MĚSTA
PRAHY, OBVODNÍHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE
PRAHA I, MÍSTNÍHO ODDĚLENÍ VOKOVICE**

Autor práce: Václav Beneš, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. et Bc. Josef Kříha

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. et Bc. Josefu Křihovi, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

BENEŠ, V. *Uplatňování metod a forem činnosti základních útvarů služby pořádkové policie v rámci vybraného útvaru služby pořádkové policie Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, Obvodního ředitelství policie Praha I, Místního oddělení Vokovice : bakalářská práce.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2015. 67 s. Vedoucí bakalářské práce : Mgr. et Bc. Josef Kříha

Klíčová slova: Policie České republiky, Místní oddělení, základní úkoly, formy činnosti, informační systémy, přestupkové řízení, trestní řízení

Věcná část bakalářské práce teoretickým způsobem primárně analyzuje daný operační prostor a legitimní východiska, související se zabezpečením jednotlivých úkolů, svěřených místně a věcně příslušným základním útvarům Policie České republiky, služby pořádkové policie, vycházejících přímo z ustanovení § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, včetně demonstrace variability a upotřebitelnosti daných metod a forem činnosti shora uvedených základních útvarů konkrétní a zájmově určené policejní součásti. V rámci samostatné kapitoly budou rámcově osvětleny informační systémy využívané základními útvary služby pořádkové policie při dokumentaci protiprávního jednání.

Empirická část bakalářské práce aktuálně analyzuje a prezentuje stav a dynamiku přestupkové a trestné činnosti na kvantitativních ukazatelích nápadu této činnosti s ohledem k zájmově vybrané policejní součásti v rámci Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, Obvodního ředitelství policie Praha I.

Bakalářská práce bude obohacena o užití kasuistiky jednotlivých, anonymizovaných případů přestupkového a trestního jednání, které byly zadokumentovány a řešeny vybraným základním útvarem služby pořádkové policie, včetně způsobů dokumentace, šetření a objasnění či ukončení těchto případů.

ABSTRACT

BENEŠ, V. *Applying the methods and forms of the activities carried out by the basic Czech Order Police Units within the particular Police Department of the Prague Regional Directorate, Police District Directorate Prague I, Local Police Department in Vokovice : Bachelor thesis.* České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2015. 67 p. Supervisor : Mgr. et Bc. Josef Kříha

Key words: Police of the Czech Republic, Local department, basic tasks, forms of activities, infringement proceedings, criminal proceedings

The theoretical part of the bachelor thesis primarily analyses the given operational space and legitimate grounds concerning the ensuring of particular assignments entrusted to responsible divisions of the Police force of the Czech Republic, public order department, based on §2 ACT No. 273/2008 Coll. on the Police force of the Czech Republic, as subsequently amended, including the variability and usability demonstration of these methods and operations. In a separate chapter, information systems used by common police divisions for filing the incidents of criminal activity will be described.

The empirical part of the thesis presents and analyses the current state and dynamics of misdemeanor and criminal activity, based on its quantitative indicators of incidence with regard to selected police division within the regional directorate of the Prague capitol city Police, Prague 1 district directorate.

The bachelor thesis will include case studies of individual anonymous cases of criminal proceedings that have been filed and dealt with by a selected division of local police, including the methods of filing, investigation, solving and finalizing of these cases.

Obsah

Úvod.....	7
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Základní úkoly místního oddělení policie	12
3 Metody a formy činnosti místního oddělení policie	18
3.1 Metody činnosti	18
3.1.1 Preventivně výchovná činnost - PREVENCE	19
3.1.2 Donucení - REPRESSE.....	21
3.2 Formy činnosti.....	23
3.2.1 Dozorčí služba.....	25
3.2.2 Hlídková služba.....	27
3.2.3 Obchůzková služba	29
3.2.4 Policejní akce, policejní opatření a bezpečnostní opatření	31
3.2.5 Administrativní činnost.....	32
3.2.6 Hlásná služba	33
3.2.7 Spolupráce se státními orgány, orgány územních samosprávných celků, fyzickými a právníckými osobami	36
4 Informační systémy využívané místním oddělení policie	39
5 Dokumentace přestupkové a trestné činnosti	41
5.1 Příklad dokumentace přestupku s neznámým pachatelem	46
5.2 Příklad dokumentace přestupku se známým pachatelem	49
5.3 Příklad dokumentace trestného činu s neznámým, případně známým pachatelem.....	53
Závěr.....	61
Seznam použitých zdrojů	63
Seznam zkratk	66
Přílohy.....	67

Úvod

Tato bakalářská práce má ambici analyzovat specifčnost uplatňovaných metod a forem činnosti základních útvarů služby pořádkové policie, přiblížit základní úkoly a informační systémy využívané těmito útvary v rámci plnění svých úkolů. Empirická část bakalářské práce se bude podrobněji zabývat problematikou protiprávního jednání, tedy přestupkové a trestné činnosti a její dokumentace, ve vztahu k Místnímu oddělení Vokovice, včetně způsobu dokumentace a zpracování této činnosti, což je jedním ze základních úkolů každého základního útvaru služby pořádkové policie.

V úvodu je nutno uvést, že v rámci Policie ČR jsou základní útvary služby pořádkové policie označovány místními nebo obvodními odděleními. Toto vychází z organizace Policie ČR, která je uvedena v ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „**zákon o Policii ČR**“) a v komentáři k tomuto zákonu. „Policii tvoří útvary, jimiž jsou

- a) Policejní prezidium České republiky (dále jen „**policejní prezidium**“) v čele s policejním prezidentem,
- b) útvary policie s celostátní působností,
- c) krajská ředitelství policie (dále jen „**krajské ředitelství**“),
- d) útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.”¹

K ustanovení odst. 1 písm. d) komentář k „**zákonu o Policii ČR**“ uvádí: „Těmito útvary jsou dle dikce zákona všechny existující útvary řízené krajským ředitelstvím. ZP PP 191/2008, o organizaci policie, však v nesouladu s dikcí zákona existenci územních odborů vnější služby opomíjí a za útvary ve smyslu písmene d) prohlašuje pouze Obvodní ředitelství policie Praha I, Obvodní ředitelství policie Praha II, Obvodní ředitelství policie Praha III a Obvodní ředitelství policie Praha IV řízené Krajským ředitelstvím policie hlavního města Prahy, dále Městské ředitelství policie Plzeň řízené Krajským ředitelstvím policie Západočeského kraje, Městské ředitelství policie Brno řízené Krajským ředitelstvím policie Jihomoravského kraje, Městské ředitelství policie Ostrava řízené Krajským ředitelstvím policie Severomoravského kraje. Útvary ve smyslu písmene d) tedy jsou i tzv. územní odbory služby kriminální policie a vyšetřování a územní odbory vnější služby. Tyto útvary nahradily zrušená

¹ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. komentár.* Praha, s. 81.

okresní ředitelství. Náplň činnosti územních odborů a obvodních a městských ředitelství odpovídá zhruba náplni činnosti původních okresních ředitelství policie, jde o činnost služby kriminální policie a vyšetřování na straně jedné a o službu pořádkové policie a dopravní policie na straně druhé. Územní odbory služby kriminální policie a vyšetřování a jejich vedoucí funkcionáři jsou tak přirozenými partnery okresních soudů a státních zastupitelství v oblasti trestního řízení a územní odbory vnější služby a jejich vedoucí funkcionáři zase partnery samosprávy v oblasti zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti. Všechny nižší organizační součásti policie jsou zřízeny v rámci výše uvedených obvodních či městských ředitelství nebo územních odborů a jsou tak i součástí krajského ředitelství. To platí zejména pro tzv. základní útvary, kterými jsou zejména obvodní a místní oddělení služby pořádkové policie.”²

K této citaci zpracovatel práce uvádí, že k 1. lednu 2012, na základě „**zákona o Policii ČR**”³, vzniklo 14 krajských ředitelství policie, jejichž názvy a síla jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu. Toto rozdělení kopíruje krajské rozdělení České republiky⁴, tudíž názvem Krajským ředitelství policie Západočeského kraje rozumíme Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje se sídlem v Plzni a názvem Krajské ředitelství policie Severomoravského kraje rozumíme Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě.

Zpracovatel dále uvádí, že nelze na základě žádného legislativního dokumentu, či Interního aktu řízení Policie ČR, týkajícího se její organizace, definovat důvod rozdílu v názvu základních útvarů služby pořádkové policie. Z vlastních praxeologických zkušeností zpracovatel uvádí, že rozdíl mezi obvodními a místními odděleními je pouze ten, že historicky jsou základní útvary služby pořádkové policie dnešního Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy nazývány a označovány místními odděleními, kdežto v rámci ostatních krajských ředitelství policie jsou nazývány a označovány obvodními odděleními, přičemž jejich úkoly, činnost a postavení v rámci Policie ČR je totožné.

Bakalářská práce se tedy bude v užším pohledu zabývat problematikou dokumentace protiprávního jednání na Místním oddělení Vokovice, které se nachází v severozápadní části Prahy, v rámci městské části Praha 6, na hranici se Středočeským

² VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. komentár.* Praha, 2009, s. 85 - 86.

³ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika.* 2008, částka 91, s. 4086-4156.

⁴ BANDŽAK, J. *Správní právo - obecná část.* Praha, 2011, s. 274.

krajem, mezi Místními odděleními Dejvice a Ruzyně. Rozloha služebního obvodu Místního oddělení Vokovice je 17 km² a žije zde přibližně 40 tisíc obyvatel. V roce 2014 zde bylo zpracováváno 659 trestných činů, 859 přestupků a 784 čísel jednacích, tj. věcí, které nebyly kvalifikovány jako trestný čin, nebo přestupek, ale místní oddělení se jimi muselo taktéž zabývat, zadokumentovat je, popřípadě prověřit skutečnosti uvedené z těchto oznámení (blíže viz Příloha I. - Vývoj nápadu na Místním oddělení Vokovice). K 1. lednu 2015 zde bylo služebně zařazeno 32 policistů a dva občanští zaměstnanci v pozici pracovníka recepce a administrativního pracovníka.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Bakalářská práce na téma „Uplatňování metod a forem činnosti základních útvarů služby pořádkové policie v rámci vybraného útvaru služby pořádkové policie Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, Obvodního ředitelství policie Praha I, Místního oddělení Vokovice” analyzuje a teoretickým způsobem osvětluje specifické aspekty uplatňování metod a forem činnosti základních útvarů služby pořádkové policie.

Ve věcné části bakalářské práce budou analyzovány základní úkoly každého základního útvaru služby pořádkové policie, vycházející přímo ze základních úkolů Policie ČR. Dále bude bakalářská práce za pomoci analýzy a syntézy osvětlovat a prezentovat metody a formy činnosti základních útvarů služby pořádkové policie ve vztahu ke konkrétní věcně a místně příslušné policejní součásti. V rámci tohoto budou krátce prezentovány informační systémy využívané základními útvary služby pořádkové policie při dokumentaci protiprávního jednání.

Věcná, neboli teoretická část práce bude zpracována především za použití analýzy dat, zejména písemných, vycházejících z odborné literatury, legislativních předpisů a komentářů k těmto předpisům. „Analýzou dat se rozumí analýza jakýchkoliv dokumentů, které nebyly vytvořeny za účelem daného výzkumu. Záznamem mohou tedy být jak psané dokumenty, tak i jakékoliv materiální stopy lidského chování. Jde tedy o retrospektivní zkoumání problémů, které již nastaly v minulosti a jiných místech.”⁵

Praktická část bakalářské práce se zaměří na prezentaci dokumentace stavu a dynamiky přestupkové a trestné činnosti na vybraném základním útvaru služby pořádkové policie, tedy na Místním oddělení Vokovice, včetně kasuistiky případů přestupkového a trestního jednání. V tomto případě se bude jednat o skutečné případy uvedeného protiprávního jednání, které byly zadokumentovány a šetřeny v rámci místní a věcné příslušnosti uvedenou policejní součástí, avšak budou zde uvedeny ve zcela anonymizované podobě.

⁵ PÁNA, L., SOMR, M. *Metodologie a metody výzkumu*. České Budějovice, 2007, s. 17.

Praktická, neboli empirická část bakalářské práce bude tedy zpracována za pomoci kasuistiky, kterou lze definovat jako konkrétnost, detailnost, uvádění jednotlivých případů.

Kazuistika: „Metoda monografická (kasuální). Jde o metodu zaměřující se na sociologické poznávání sociálního jevu na jednom nebo jen několika případech (casus = případ). Její nevýhodou je, že poskytuje pouze omezený výčet faktů, které je obtížné použít pro induktivní zobecnění, a slouží především jako podnět pro teoretické úvahy. Její platnost je možná pouze v oblasti sociálních jevů, které se vyvíjely a vznikaly za adekvátních podmínek jako původní jev.“⁶

Cílem bakalářské práce je tedy teoretickým způsobem prezentovat a osvětlit základní úkoly, metody a formy činnosti základních útvarů služby pořádkové policie ve vztahu ke konkrétnímu policejní součásti. Dále analyzovat postupy při dokumentaci protiprávního jednání a navrhnout možnosti zefektivnění práce Policie ČR ve vztahu k zákonům a podzákonným předpisům.

Při tvorbě bakalářské práce zpracovatel čerpal jednak z komentářů k zákonům, a to zejména k zákonu č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestní zákoník**“), zákonu č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestní řád**“), zákonu č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o Policii ČR**“) a zákonu č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o přestupcích**“) a v omezené míře ze zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o provozu na pozemních komunikacích**“). Dále z Interních aktů řízení Policie ČR, metodických příruček Policie ČR a odborné literatury v oblasti policejní činnosti, kriminalistiky a prevence kriminality. Dále bude v omezené míře čerpáno z vlastních praxeologických zkušeností zpracovatele, získaných službou na základním útvaru služby pořádkové policie a ze spolupráce s vedením této policejní součásti. V případě prezentace kvantitativních ukazatelů nápadu protiprávního jednání na konkrétní policejní součásti bude čerpáno z vnitřního systému Intranet Policie ČR a z informačního systému „**IS Evidence trestního řízení Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy**“.

⁶ PÁNA, L., SOMR, M. *Metodologie a metody výzkumu*. České Budějovice, 2007, s. 68.

2 Základní úkoly místního oddělení policie

Základní úkoly místního oddělení policie, jako základního útvaru služby pořádkové policie krajského ředitelství policie, vycházejí přímo ze základních úkolů policie, které jsou uvedeny v ustanovení § 2 „**zákona o Policii ČR**“. „Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „**mezinárodní smlouva**“).“⁷

Komentář k zákonu o Policii ČR k tomuto dále uvádí: „Ustanovení o úkolech policie vymezuje věcnou působnost, kompetenci policie, tedy druh a šíři úkolů, ve kterých je policie činná, resp. okruh společenských vztahů, ve kterých policie uplatňuje svou pravomoc. Veškeré své činnosti může policie vykonávat pouze v rámci této působnosti a za účelem jejího plnění. Policie podle tohoto základního ustanovení slouží veřejnosti. To vyplývá jednak obecně z jejího postavení jako státního orgánu, jednak speciálně z jejího poslání, které je vymezeno ve větě následující a jehož základem je ochrana základních práv a zájmů fyzických a právnických osob. Všem těmto subjektům policie slouží jakožto veřejnosti, nesmí jim sloužit jako jednotlivým osobám. Musí tedy tuto službu konat nestranně v zájmu obecném“⁸.

„Úkoly jsou vymezením působnosti policie v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti státu. Tato působnost je obecná, subsidiární vůči působnostem ostatních bezpečnostních institucí v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti státu v tom smyslu, že zatímco ostatní bezpečnostní instituce mají pouze specializované úlohy v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti, které stanoví příslušné zvláštní zákony, policie se stará o vnitřní bezpečnost všeobecně. V případě, že není určitý orgán veřejné moci speciálně zákonem povolán k ochraně vnitřního pořádku a bezpečnosti v určité oblasti působnosti, nastupuje subsidiárně působnost policie.“⁹

Subsidiární působnost Policie ČR lze charakterizovat na základě principu subsidiarity. „Uvedený princip (lat. subsidiární - podpůrný) vyjadřuje obecnou

⁷ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, § 2.

⁸ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. komentár*. Praha, 2009, s. 63 - 64.

⁹ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. komentár*. Praha, 2009, s. 65.

povinnost policejních orgánů provést adekvátní opatření tehdy, když příslušné orgány (resp. organizace), pro které je to hlavním úkolem, nereagují na vzniklou situaci (stav ohrožení či porušení chráněných zájmů) nebo ji nestačí zvládnout. Plnění těchto úkolů spadá do působnosti orgánů služby PP prakticky pouze v případech, kdy nepřísluší jiným subjektům ochrany vnitřního pořádku a bezpečnosti.”¹⁰

„Při naplnění stanovených podmínek musí policejní orgány zakročit na obranu chráněných zájmů, avšak svoji činnost v takovém případě omezí na provedení nezbytných opatření. Jsou-li provedena bez vědomí či rozhodnutí příslušného orgánu, je nezbytné neprodleně o nich tento orgán vyrozumět.”¹¹

K jednotlivým úkolům policie komentář k „**zákonu o Policii ČR**” uvádí: „Bezpečností rozumíme stav, kdy určité hodnoty nejsou ani porušovány, ani nehrozí jejich porušení. Bezpečností osob se rozumí bezpečnost před porušováním celé řady zájmů vztahujících se přímo k fyzické osobě, tj. zájmu na ochraně života, zdraví, svobody, lidské důstojnosti atd. Tuto ochranu policie poskytuje jednak preventivní činností dozorovou, jednak v případě konkrétnějšího ohrožení přímou ochranou osob.”¹²

„Ochrana bezpečnosti osob a majetku pokrývá ochranu před vším, co ohrožuje osoby či majetek, tedy i původní úkoly policie vyjmenované v § 2 odst. 1 PolČR 1991, jako např. chránit ústavní činitele, chránit důležité objekty včetně jaderných zařízení, částečně vedení boje s terorismem nebo dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, pronásledování osob uprchlých z vazby či vězení nebo z ochranné výchovy. Bezpečností majetku se rozumí jeho bezpečnost před zničením, poškozením, odcizením, zpronevěřením či jiným protiprávním nakládáním či zneužitím. Veřejným pořádkem rozumíme souhrn právních i neprávních norem platných v daném místě a čase upravujících chování osob ve veřejném prostoru (na veřejnosti). Veřejný pořádek policie chrání jen v té míře, ve které nejde o místní záležitosti veřejného pořádku – působnost obce (resp. obecní policie) viz § 1 odst. 2 ObcPol. Pouze v případě, že není aktuálně obecní policie přítomna, dělá policie z titulu své subsidiární působnosti nezbytné úkony, popř. zákroky při ohrožení veřejného pořádku v místě. V případě, že obecní policie není v obci zřízena vůbec, zajišťuje policie i místní záležitosti veřejného pořádku ve spolupráci s obcí (mimo jiné také za využití institutu koordinačních dohod dle § 16 PolČR). Předcházení trestné činnosti zahrnuje celou řadu

¹⁰ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 43.

¹¹ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 43.

¹² VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. komentář*. Praha, 2009, s. 67.

aktivit velmi rozdílných forem. Preventivní účinek ve vztahu k trestné činnosti má v podstatě jakékoliv kvalitní plnění úkolů policie, zejména v oblasti preventivního dohledu nad veřejným pořádkem a bezpečností nebo v oblasti stíhání trestných činů. Nicméně zákon zde používá pojem předcházení trestné činnosti v poněkud užším slova smyslu, kdy se předcházením trestné činnosti ve smyslu tohoto ustanovení rozumí aktivity policie v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti, které mají nerepresivní charakter. Z hlediska úrovně preventivních aktivit se policie zapojuje zejména do primární prevence (výchovné, vzdělávací, volnočasové a osvětové aktivity zaměřené na nejširší veřejnost, speciálně pak na děti a mládež), z hlediska struktury prevence kriminality je její hlavní role v prevenci situační, která však spadá v podstatě pod výše zmíněný úkol ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti, méně již v oblasti prevence sociální (v současné době např. projekty policejních asistentů pro tzv. vyloučené komunity), má podstatnou roli i v oblasti prevence viktimnosti a v oblasti pomoci obětem trestných činů (zejména právní poradenství, poradenství v prevenci viktimizace a v bezpečném chování a možnostech ochrany před trestnou činností). Ačkoliv prevence trestné činnosti existuje (v užším slova smyslu) jako pojem označující určitý ucelený systém specifických aktivit, fungující v rámci celého resortu ministerstva vnitra a zasahující i do působnosti resortů ostatních, lze samozřejmě všechny policejní úkoly plnit jak preventivním, tak represivním přístupem. Předcházení přestupkům není v úkolech policie zmíněno výslovně, policie nicméně tuto činnost plní jako součást ochrany veřejného pořádku.¹³

„Plnění úkolů podle trestního řádu zahrnuje odhalování trestné činnosti včetně případných opatření k předcházení trestné činnosti dle § 158 odst. 1 TrŘ (viz též § 69 PolČR), prověřování (§ 158 odst. 3 TrŘ) a stíhání, resp. vyšetřování (§ 160a násl. TrŘ) trestných činů. Zahrnuje tak úkoly podle předchozí úpravy § 2 odst. 1 PolČR 1991 : boj s terorismem, odhalování trestné činnosti a jejich pachatelů, vedení vyšetřování o trestných činech, částečně též pronásledování osob uprchlých z vazby, vězení a ochranné výchovy (trestný čin maření úředního rozhodnutí). V této oblasti policie působí na základě trestního řádu v postavení tzv. policejního orgánu (§ 12 TrŘ), kterým jsou útvary policie.“¹⁴

Policii ČR lze taktéž charakterizovat jako veřejný sbor. „Veřejné sbory jsou správní orgány, jejichž úkolem je v první řadě chránit tzv. policejní statky před

¹³ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. komentár.* Praha, 2009, s. 68 - 69.

¹⁴ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. komentár.* Praha, 2009, s. 69.

nebezpečím a poruchami a udržovat, případně obnovovat stav, který lze souhrnně označit jako veřejný pořádek. Plní obecné a speciální úkoly bezpečnostního charakteru, které vyplývají z bezpečnostní politiky státu, jako je např. ochrana celospolečenských zájmů a hodnot, ochrana fyzických osob, jejich životů, zdraví, lidské důstojnosti a majetku, právnických osob a jejich majetku etc. Výkon státní správy je uskutečňován především ve věcech správního dozoru, přičemž zasahují do sféry FO a PO především v situacích, které lze jen těžko předvídat, je prováděn zpravidla příslušníky ve služebním poměru, popř. zaměstnanci těchto sborů, kterým zákon přímo stanoví jejich povinnosti a oprávnění.”¹⁵ Policii ČR lze zjednodušeně charakterizovat:

„Policie ČR; jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor (slouží veřejnosti); je podřízena MV; jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a přecházet trestné činnosti a plní rovněž úkoly podle trestního řádu a další (složka IZS); v čele stojí policejní prezident; je tvořena policejním prezidiem, útvary s celostátní působností, krajskými ředitelstvími policie (14 KŘ policie → vyšší ÚSC - kraje) a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství; úkoly plní policisté a zaměstnanci policie”¹⁶.

Základní úkoly těchto útvarů, tedy i místního oddělení jsou dále rozvinuty a definovány v Interním aktu řízení Policie ČR (dále jen „IAŘ”)¹⁷. V ustanovení článku 2 tohoto IAŘ se uvádí: „Pro účely tohoto závazného pokynu se rozumí a) bezpečnostní situací aktuální stav vnitřního pořádku a bezpečnosti v území, b) oddělením obvodní a místní oddělení krajských ředitelství policie,”¹⁸. Ustanovení článku 3 odst. 1 definuje postavení a organizaci oddělení. „Oddělení jsou základními výkonnými organizačními články krajských ředitelství policie. Jsou zřizována k plnění úkolů služby pořádkové policie.”¹⁹ Základní úkoly oddělení jsou vyjmenovány v ustanovení článku 4:

„(1) Oddělení v souladu s principy služby veřejnosti plní úkoly policie především na úsecích a) dohledu nad dodržováním veřejného pořádku a předcházení

¹⁵ BANDŽAK, J. *Správní právo - obecná část*. Praha, 2011, s. 78.

¹⁶ BANDŽAK, J. *Správní právo - obecná část*. Praha, 2011, s. 79.

¹⁷ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203.

¹⁸ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek 2.

¹⁹ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek 3.

jeho narušení, b) preventivní činnosti, c) přestupkového řízení, d) spolupráce s orgány územních samosprávných celků při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.

(2) Oddělení se spolupodílí na plnění dalších úkolů policie souvisejících a) s dohledem na bezpečnost a plynulost silničního provozu, b) s trestním řízením, c) se železniční, vodní a leteckou přepravou, d) s pátráním po osobách a věcech, e) s dohledem nad problematikou zbraní, střeliva a výbušnin a bezpečnostního materiálu, f) se zabezpečením ochrany transportů s jadernými materiály v silniční a železniční přepravě (dále jen „ochrana transportu“) na území České republiky, se zabezpečením doprovodů a přepravy.

(3) Oddělení plní další úkoly v součinnosti s dalšími službami policie, případně ve spolupráci s dalšími bezpečnostními sbory a složkami integrovaného záchranného systému, Armádou České republiky apod.”²⁰

Spolupodílení na úkolech policie podle odst. 2 písm. a) souvisejících s dohledem nad bezpečností a plynulostí silničního provozu plní policisté oddělení na základě povinností a oprávnění dané Policii ČR „**zákonem o provozu na pozemních komunikacích**”, které jsou uvedeny v ustanovení § 124 tohoto zákona. „Policie vykonává dohled na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích tím, že a) kontroluje dodržování povinností účastníků a pravidel provozu na pozemních komunikacích a podílí se na jeho řízení, b) objasňuje dopravní nehody, c) vede evidenci dopravních nehod, d) projednává v blokovém řízení přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle zvláštního právního předpisu, e) provádí prevenci v oblasti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích. Při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích jsou příslušníci Policie ve služebním stejnokroji oprávněni zejména a) dávat pokyny k řízení provozu na pozemních komunikacích, b) zastavovat vozidla, c) zabránit v jízdě řidiči podle § 118a, d) zadržet řidičský průkaz podle § 118b, e) zakázat řidiči jízdu na nezbytně nutnou dobu nebo mu přikázat směr jízdy, vyžaduje-li to bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, popřípadě jiný veřejný zájem, f) vyzvat řidiče a učitele autoškoly k vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem, g) vyzvat řidiče a učitele autoškoly k vyšetření podle zvláštního

²⁰ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbirka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek 4.

právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou, h) vyzvat řidiče motorového vozidla k předložení dokladů k řízení a provozu vozidla, i) vyzvat řidiče motorového vozidla ke kontrole maximální přípustné hmotnosti na nápravu, maximální přípustné hmotnosti vozidla nebo jízdní soupravy nebo technického stavu vozidla nebo jízdní soupravy, j) rozhodnout o odstranění vozidla, je-li překážkou provozu na pozemní komunikaci, nebo vozidla, které neoprávněně stojí na vyhrazeném parkovišti, k) použít technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla podle zvláštního právního předpisu, vybírat kauce podle § 125a.”²¹

V úkolech Policie ČR jako celku, i v základních úkolech oddělení je uveden jako jeden z úkolů chránit veřejný pořádek či dohled nad dodržováním veřejného pořádku. Pojmy veřejný pořádek či ochrana veřejného pořádku jsou nazývány „**právně neurčitými pojmy**.”²² Lze je však charakterizovat:

„Každá demokratická společnost má za povinnost garantovat zajištění klidu a pořádku potřebného pro nerušený chod celé společnosti. Jde o zajištění klidu a pořádku jak na teritoriu celého státu, tak v jeho jednotlivých místech. Samotný pojem veřejného pořádku nabývá různého významu z pohledu jeho historického chápání. Tento pojem nabýval významu již ve starověku, jakož i dobách přítomnějších. Na základě shrnutí předchozích zkoumání a současného chápání tohoto pojmu lze veřejný pořádek charakterizovat jako souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných, které jsou upraveny právními i neprávními normativními systémy, jejichž zachování je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti.”²³

²¹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 19. října 2000, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 98, § 124.

²² MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 21.

²³ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 21.

3 Metody a formy činnosti místního oddělení policie

3.1 Metody činnosti

„Pod pojmem metoda (řecky *methodos* - cesta k něčemu) se nejčastěji rozumí způsob či postup (souhrn postupů) dosažení pravdivého poznání v určité oblasti lidské činnosti. Vzhledem k pestré škále lidských aktivit a zkoumaných fenoménů se postupně vytváří určitý systém metod příslušných oborů, ať již na úrovni vědeckých metod poznání nebo metod ryze praktické činnosti.“²⁴

Metody činnosti místního oddělení policie vycházejí přímo z metod činnosti služby pořádkové policie jako celku. Z vlastních praxeologických zkušeností zpracovatele lze uvést, že služba pořádkové policie je co do počtu zařazených policistů nejrozšířenější službou v rámci Policie ČR, tedy tuto službu vykonává největší počet policistů. Ostatní služby v rámci policie jsou služba dopravní policie, služba kriminální policie a vyšetřování, služba pro zbraně a bezpečnostní materiál, pyrotechnická služba, kriminalisticko-technická a znalecká služba, ochranná služba, letecká služba, služba rychlého nasazení a služba cizinecké policie.²⁵

Službu pořádkové policie lze na základě odborné literatury charakterizovat: „Jedním z jejích charakteristických rysů je bezprostřednost, tj. plnění úkolů v přímém kontaktu s osobami, ale i její zaměření na plnění základních policejních úkolů, především pak na zajišťování ochrany veřejného pořádku. Ačkoliv zákon uvádí termín služba pořádkové policie, v praxi se ustálil, tak jako u jiných služeb policie, termín pořádková služba.“²⁶ Tato služba tedy zaujímá v rámci Policie ČR důležité místo např. při boji s trestnou činností a při ochraně veřejného pořádku. „Její specifikou je různorodost úkolů, které na rozdíl od jiných služeb Policie ČR, neumožňují využít určité formy specializace. Tato skutečnost se projevuje zejména v podmínkách činnosti základních útvarů služby PP. Základními metodami činnosti služby PP ČR v uvedené oblasti jsou:

1. preventivně výchovná činnost - **PREVENCE**,
2. donucení - **REPRESÉ**.

²⁴ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 46.

²⁵ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 137 ze dne 14. října 2009, o organizaci Policie České republiky. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2009, částka 157, článek 4.

²⁶ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 58.

Představují strategické metody, které jsou v úzké korelaci a vzájemně se často prolínají. Ne vždy se vyskytují v tzv. čisté podobě, neboť řada represivních opatření má i preventivní účinek.²⁷

„Pojem prevence se vymezuje jako ochrana, předcházení jevům. Synonymem k pojmu prevence je profilaxe, i když existují snahy dokázat, že se tyto pojmy od sebe odlišují (odlišný je pouze jejich původ - pojem prevence má latinský původ, pojem profilaxe má řecký původ). Preventivní politika představuje ofenzivní strategii kontroly kriminality, jež spoléhá především na nerepresivní prostředky. Zabývá se eliminací sociálně patologických jevů a snižování motivů a příležitostí k páčání trestných činů. Okruh subjektů preventivní politiky zahrnuje mimo OČTŘ - systém justice, policie, státní zastupitelství, soudy a vězeňství (které ovšem nehrají hlavní roli), i další instituce např. nerepresivní orgány veřejné správy, zájmová sdružení občanů, církve, podnikatelské subjekty a jednotlivé občany.“²⁸ Pojem represe, tedy donucení, lze charakterizovat pojmem trestní represe. „Trestní represe je prostředkem pro kontrolu kriminality, je nejintenzivnější formou reakce státu na sociálně nežádoucí jednání, je upravena podrobně v zákonech, podílejí se na ní všechny služby justice (soudy, státní zastupitelství, policie, vězeňská služba, probační a mediační služba aj.), má charakter i preventivní (prevence represí) - celý průběh trestního řízení má i účinky preventivní.“²⁹

3.1.1 Preventivně výchovná činnost - PREVENCE

„Hlavním strategickým směrem boje proti kriminalitě zůstává i v současných podmínkách prevence. Vychází se přitom z předpokladu, že prevence trestné činnosti je jedním ze systémů sociální regulace, který zahrnuje nejrůznější sociální procesy, opatření, individuální akty, jež přímo či nepřímo působí k odstranění faktorů vyvolávajících nebo umožňujících trestnou činnost. Vlastním systémem prevence je uskutečňován formou speciálně zaměřených opatření, tzn. především trestně právních, trestně procesních, kriminologických, kriminalistických apod., ale také sociálními opatřeními, např. ekonomickými, pedagogickými atd.“³⁰ Preventivní činnost službu pořádkové policie lze na základě tohoto definovat zejména jako prevenci

²⁷ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 47.

²⁸ SVATOŠ, R. *Prevence kriminality*. České Budějovice, 2014, s. 13.

²⁹ SVATOŠ, R. *Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku*. České Budějovice, 2010, s. 44.

³⁰ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 47.

kriminality. **Definice kriminality:** „Kriminalita (v juristickém pojetí) je souhrn trestných činů spáchaných na určitém území za určité časové období.“³¹

„Definice prevence kriminality byla stanovena i na 12. Kongresu OSN o prevenci kriminality a trestní justici, který se konal v Salvadoru v Brazílii ve dnech 12. - 19. dubna 2010. Podle zástupců kongresu prevence kriminality zahrnuje veškerá opatření ke snižování rizika výskytu trestných činů, jakož i jejich škodlivých důsledků pro jednotlivce a společnost, včetně strachu z kriminality. Prevence kriminality se snaží působit na různorodé příčiny kriminality. Prosazování práva a trestní sankce jsou v této souvislosti ponechávány stranou, navzdory jejich potencionálně preventivním účinkům.“³²

„Z obsahově metodického hlediska lze preventivně výchovná opatření realizována policejními orgány služby PP členit na:

1. preventivně taktická opatření,
2. preventivně technická opatření,
3. administrativně právní opatření,
4. spolupráce se státními orgány, orgány místní samosprávy, právníckými a fyzickými osobami,
5. právní výchova a propaganda.“³³ (pozn. zpracovatele k bodu 4: blíže viz podkapitola 3.2 Formy činnosti)

„Preventivně taktická opatření jsou prováděna zejména v těchto formách:

- a) operativní řízení výkonu služby,
- b) dohled nad objekty a místy,
- c) opatření vůči trestaným osobám,
- d) bezpečnostní opatření.“³⁴ (pozn. zpracovatele k písm. d): blíže viz podkapitola 3.2 Formy činnosti)

„Pokud jde o skupinu preventivně technických opatření, patří k nim především technické zabezpečovací systémy. Jejich preventivní účinek lze hodnotit ze dvou základních hledisek. Preventivní funkci plní zabezpečovací systém již tím, že byl viditelně instalován. Mnohdy je upozornění na tento fakt ještě akcentováno výrazným

³¹ SVATOŠ, R. *Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku*. České Budějovice, 2010, s. 15.

³² SVATOŠ, R. *Prevence kriminality*. České Budějovice, 2014, s. 15.

³³ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 51.

³⁴ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 52.

výstražným upozorněním. Je to dáno tím, že pachatelé jen výjimečně napadají objekt (což však nelze absolutizovat), o kterém vědí, že je chráněn technickými prostředky. Je tudíž možné konstatovat, že zabezpečovací systém obvykle (ne vždy) odradí pachatele od spáchání trestného činu, který vyžaduje proniknutí do takto chráněného objektu. Druhé hledisko preventivního vlivu zabezpečovacího systému spadá do oblasti individuální prevence, kdy se jedná o neutralizaci připravované či již započaté trestné činnosti.”³⁵

„Administrativně právní opatření lze rozdělit do dvou základních skupin. Do první skupiny patří právní opatření, při nichž se policejní orgány služby PP obracejí na jiné státní orgány, orgány obcí, právnické a fyzické osoby, kterým přísluší realizace navrhovaných opatření nebo jsou povinny se návrhem, upozorněním zabývat. Tato skupina opatření směřuje k odvrácení potenciálního ohrožení zájmu chráněných zákonem.”³⁶ „Do druhé skupiny se řadí uplatnění trestní či správní odpovědnosti (aplikace trestně právních nebo správních sankcí) v rozsahu působnosti policejních orgánů. Jde v podstatě o uplatnění prostředků trestně právního či správního donucení, jež však působí jako prostředek obecné i individuální prevence.”³⁷

„Významnou úlohu plní pracovníci služby PP v právní výchově a propagandě, jejímž smyslem je: Prohlubovat právní vědomí občanů, vést je k dobrovolnému dodržování zákonnosti, seznamovat občany s úkoly služby PP a policejní problematikou vůbec, propagovat její společenské poslání a zvyšovat její autoritu v očích občanské veřejnosti, zapojovat občany do boje proti kriminalitě a jiným protiprávním jevům.”³⁸

3.1.2 Donucení - REPRESÉ

Metoda donucení, neboli metoda represivní, je druhou metodou činnosti služby pořádkové policie. Prevence je brána jako „strategická metoda činnost”.³⁹ „Současné je však třeba uvést, že by bylo iluzorní chápat preventivní činnost jako samospasitelnou. Stále se vyskytují osoby, přičemž v současné době má křivka jejich počtu stoupající trend, které nechtějí dobrovolně dodržovat právní normy. V řadě případů je prevence nedostačující nebo se minula účinkem. Proto je přes prioritu prevence stále nezbytné

³⁵ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 53.

³⁶ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 54.

³⁷ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 54.

³⁸ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 55.

³⁹ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 55.

státní donucení, realizované dle svěřené pravomoci a působnosti příslušnými státními orgány a institucemi. Jedním ze subjektů státního donucení je i Policie ČR, včetně jejich služeb, tedy i služby PP. Na rozdíl od prevence musí být represivní opatření striktně vymezena zákonem, což je dáno jejím charakterem, neboť zasahuje do práv a svobod občanů. Takové zásahy lze provést pouze na základě zákona, tzn. v rámci zákonného zmocnění a v rozsahu přiměřeném chráněnému zájmu.”⁴⁰

„Metoda donucení je v činnosti služby PP uplatňována především cestou realizace represivních opatření či prostředků, které je možno rozdělit do dvou skupin:

1. opatření (prostředky) právního charakteru
2. technické prostředky.

Podle druhu právních norem, které je vymezují, členíme opatření (prostředky) právního charakteru na: a) trestně procesní, b) správní. Trestně procesní opatření (prostředky) jsou upraveny trestním řádem a v těchto případech vystupují policejní orgány služby PP jako orgány činné v trestním řízení. Správní opatření (prostředky) definují normy správního, resp. policejního práva.⁴¹ Opatření právního charakteru tedy jednotliví policisté vykonávají na základě oprávnění daných jí zákony České republiky. Na základě vlastních praxeologických zkušeností zpracovatele lze uvést, že typickými trestně právními prostředky jsou oprávnění po zahájení úkonů trestního řízení podle ustanovení § 158 odst. 3 trestního řádu, na základě kterého policisté, jako orgány činné v trestním řízení, mohou např. vyžadovat vysvětlení od fyzických a právnických osob a státních orgánů, obstarávat potřebné podklady, zejména spisy a jiné písemné materiály, pořizovat zvukové a obrazové záznamy osob, zadržet podezřelou osobu, provádět neodkladné a neopakovatelné úkony, ohledání věci a místa činu atd., samozřejmě při dodržení všech zákonem stanovených podmínek.⁴² Typickým správním opatřením je např. využití institutu oprávnění vyzvat osobu k prokázání totožnosti podle ustanovení § 63 zákona o Policii ČR nebo oprávnění požadovat vysvětlení podle ustanovení § 61 zákona o Policii ČR.⁴³

„Technickými prostředky v oblasti prevence rozumíme hlavně donucovací prostředky a zbraň. Z hlediska vlastního způsobu použití rozlišujeme donucení:

⁴⁰ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 55.

⁴¹ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 56.

⁴² ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, § 158.

⁴³ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, § 61.

1. přímé, 2. nepřímé. Přímé donucení směřuje zpravidla bezprostředně k zabránění dalšímu páčání trestné činnosti, porušování veřejného pořádku, ohrožování života a zdraví občanů, ale i policisty, škodám na majetku, apod., a je vedeno proti osobě, která takové ohrožení nebo porušení zákonem chráněných zájmů způsobila.⁴⁴ Na základě tohoto lze uvést, že přímým donucením jsou oprávněni policisté, které jim dává zákon o Policii ČR (např. Hlava IX - Použití donucovacích prostředků a zbraně).⁴⁵ „Nepřímé donucení nemá shora uvedený cíl zabránit porušování či ohrožování zájmů chráněných zákonem a de facto následuje ex. post. Představuje vlastně sankci za skutek, který byl již spáchán a v tomto smyslu tedy působí nepřímo. Řadíme sem například sankce za správní delikty, ukládání pořádkové pokuty podle § 66 trestního řádu apod.“⁴⁶

3.2 Formy činnosti

Formy činnosti místního oddělení vycházejí přímo z forem činnosti služby pořádkové policie. Jsou uvedeny v ustanovení článku 5 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 180/2012 Sb., o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. „Oddělení plní základní úkoly vzájemnou koordinací sil a prostředků, forem a metod činností podle dělby práce a katalogu činností. Základní formy činnosti jsou zejména

- a) dozorčí služba,
- b) hlídková služba,
- c) obchůzková služba,
- d) policejní akce, policejní opatření a bezpečnostní opatření,
- e) procesní činnost (plnění úkolů v trestním, přestupkovém a správním řízení),
- f) recepční služba,
- g) administrativní činnost,
- h) hlásná služba,
- i) vedení a vkládání dat do evidencí a informačních systémů,
- j) součinnost s ostatními službami policie,
- k) spolupráce se státními orgány, orgány územních samosprávných celků, fyzickými a právníckými osobami.“⁴⁷

⁴⁴ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 57.

⁴⁵ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. I: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, § 51 - 59.

⁴⁶ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 56.

⁴⁷ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek 5.

Recepční služba je definována jako „zabezpečování prvního profesního kontaktu oddělení s občany, přijetí a poskytnutí prvotních informací. Na oddělení, kde je zřízeno pracoviště recepční služby, je systemizováno místo referenta společné státní správy a samosprávy, jehož náplní je zejména

- a) přijímání osob při vstupu do objektu,
- b) poskytování informací a výdej formulářů,
- c) obsluha spojovací techniky.⁴⁸

Formu činnosti „**vedení a vkládání dat do evidencí a informačních systémů**“ lze na základě vlastních praxeologických zkušeností zpracovatele, službou na místním oddělení, charakterizovat jako obecnou povinnost policistů základních útvarů služby pořádkové policie, vkládat všechny zjištěné skutečnosti (např. popis skutku, doba spáchání skutku, totožnost zúčastněných osob, lokalitu, zúčastněná vozidla, kriminalistické stopy zajištěné na místě činu, výrobní čísla či jiné identifikátory odcizených věcí) do informačních systémů využívaných Policií ČR, zejména do Informačního systému „**Evidence trestního řízení**“ jednotlivých krajských ředitelství policie a do celorepublikového informačního systému „**Kriminalisticky sledované události**“ (pozn. zpracovatele - bližší popis informačních systémů viz kapitola 4).

Formu činnosti spočívající v součinnosti s ostatními službami policie (např. službou dopravní policie, službou kriminální policie a vyšetřování apod.), lze z vlastních praxeologických zkušeností zpracovatele, stručně charakterizovat jako obecnou povinnost základních útvarů služby pořádkové policie spolupracovat s ostatními útvary policie (např. v rámci vyšetřování trestné činnosti nebo v rámci policejních opatření, policejních akcích a bezpečnostních opatření).

Procesní činnost, jako forma činnosti vycházející z plnění procesních úkonů v trestním, přestupkovém a správním řízení bude podrobně vymezena kapitole páté, zabývající se dokumentací trestné a přestupkové činnosti. Ostatní formy činnosti budou blíže charakterizovány v následujících subkapitolách.

⁴⁸ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek 2 a článek 16.

3.2.1 Dozorčí služba

MACEK⁴⁹ vymezuje dozorčí službu jako důležitou složku informačního a výkonného systému Policie ČR, která zajišťuje rychlé předávání informací o okamžité bezpečnostní situaci v rámci služebního obvodu daného základního útvaru služby pořádkové policie. Dozorčí služba zajišťuje okamžitý výjezd policistů příslušného základního útvaru služby pořádkové policie na místo událostí a předání informací o těchto událostech a o trestné činnosti páchané v daném teritoriu, neboť pro účinný boj s kriminalitou je potřeba rychlé reakce na vzniklou situaci. Dozorčí službu definuje „jako jednu ze základních organizačně-taktických forem činnosti služby pořádkové policie, jejímž úkolem je zabezpečit nepřetržitý výkon služby základního útvaru při plnění uložených bezpečnostních úkolů. Výkonem dozorčí služby je zajišťována především akceschopnost základního útvaru při řešení vzniklých bezpečnostních událostí.“⁵⁰

Charakteristika formy činnosti spočívající v dozorčí službě základních útvarů služby pořádkové policie je dále rozvinuta v ustanovení článku 6 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 180/2012 Sb., o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. „Dozorčí služba navazuje na činnost operačního střediska a zajišťuje akceschopnost oddělení zpravidla nepřetržitým výkonem služby. Dobu a rozsah dozorčí služby stanoví vedoucí. Dozorčí služba je vykonávána ve služebním stejnokroji. Policisté v dozorčí službě jsou vyzbrojeni služební zbraní, kterou nosí uloženou v pouzdře na opasku s příslušným počtem nábojů. Obušek, slzotvorný prostředek, pouta a případná další výzbroj musí být uložena v bezprostředním dosahu a zabezpečena před nepovolanými osobami, a to i v době odpočinku. Dovolují-li to početní stavy policistů a nedojde-li k omezení výkonu občůzkové služby, může vedoucí vyčlenit policisty k výkonu dozorčí služby. Vyžaduje-li to bezpečnostní situace, může být dozorčí služba posilována dalšími policisty z oddělení, kteří plní úkoly podle pokynů policisty v dozorčí službě.“⁵¹

⁴⁹ MACEK, P., a kolektiv. *Pořádková činnost policie : zvláštní část*. Praha, 2003, s 27.

⁵⁰ MACEK, P., a kolektiv. *Pořádková činnost policie : zvláštní část*. Praha, 2003, s 28.

⁵¹ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek 6.

Povinnosti a náplň práce policisty ve výkonu dozorčí služby, jsou podle výše uvedeného IAŘ zejména tyto⁵²:

- a) zabezpečuje styk s veřejností, přijímá a zpracovává oznámení, zajišťuje a provádí úkony a nezbytná opatření k odstranění protiprávního stavu,
- b) poskytuje potřebné základní informace občanům, kteří se na něho obrátí s žádostí o pomoc,
- c) odpovídá za řádný chod oddělení v nepřítomnosti vedoucího a jeho zástupce, využívá informační systémy k zaznamenávání nápadu trestné činnosti a k evidenci dokumentů (spisů) pod číslem jednacím,
- d) vysílá policisty k výkonu hlídkové a obchůzkové služby nebo služby, provádí instruktáž, kontroluje jejich výstroj, vybavení a výzbroj a udržuje s nimi spojení; po návratu policistů z výkonu hlídkové a obchůzkové přebírá hlášení o průběhu a ukončení služby,
- e) plní úkoly uložené operačním střediskem a dodržuje hlášenou službu,
- f) zabezpečuje obsluhu dispečerského zařízení, je-li na oddělení provozován systém centralizované ochrany,
- g) zabezpečuje chod a režim v policejních celách,
- h) plní úkoly při ukládání, vydávání a úschově služebních zbraní, prostředků určených pro výkon služby, včetně vedení stanovených evidencí, zabezpečování chodu oddělení a dodržování zásad ochrany utajovaných informací,
- i) má za povinnost mít, v součinnosti s ostatními policisty, přehled o všech osobách, které vstupují nebo se zdržují v objektu oddělení, po dobu služby dbá na zabezpečení oddělení a zodpovídá za to, aby se zde nezdržovaly nepovolané osoby. Dozorčí službu tedy lze podle IAŘ stručně charakterizovat jako „zpravidla nepřetržité zabezpečování příjmu oznámení a akceschopnosti oddělení k plnění úkolů policie s návazností na činnost příslušného operačního střediska policie.“⁵³

⁵² POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek 6.

⁵³ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek.

3.2.2 Hlídková služba

MACEK⁵⁴ definuje hlídkovou službu jako základní a systematickou formu činnosti služby pořádkové policie, kterou vykonávají policisté v určených úsecích nebo na určených stanovištích. Tato je organizována k bezprostřednímu zajištění ochrany veřejného pořádku a plnění dalších úkolů základních útvarů služby pořádkové policie.

Hlídková služba, jako forma činnosti základních útvarů služby pořádkové policie je dále, obdobně jako dozorčí služba, podrobně vymezena v Závazném pokynu policejního prezidenta č. 180/2012 Sb., o základních úkolech služby pořádkové policie. „Výkon hlídkové služby je policisty prováděn na určených úsecích a stanovištích zpravidla ve vícečlenných, případně smíšených hlídkách. Hlídky jsou zejména pěší, motorizované, jízdní, plavební, případně kombinované. Při výkonu hlídkové služby policisté předcházejí a zabraňují narušování veřejného pořádku, páčání trestné činnosti a jiné protiprávní činnosti, zakročují proti jejich pachatelům, získávají poznatky o trestné činnosti a jejich pachatelích a bezpečnostní situaci ve svěřeném úseku a předávají je vedoucímu, v jeho nepřítomnosti zástupci nebo policistovi určenému k řízení hlídkové služby, dozorčí službě nebo operačnímu středisku. Policista hlídkové služby plní úkoly na úseku pátrání po osobách a věcech, odhaluje, prošetřuje a vyřizuje přestupky svěřené do působnosti policie v blokovém řízení, provádí dílčí úkony v trestním řízení, vyřizuje přidělené dokumenty (spisy), provádí eskorty a střežení osob omezených na osobní svobodě a ostrahu osob umístěných v policejních celách a v nezbytně nutné míře se podílí na plnění úkolů na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.“⁵⁵

Vyřizování přestupků v blokovém řízení vychází z oprávnění Policie ČR řešit takovéto přestupky uložením pokuty v blokovém řízení. Výčet takovýchto přestupků je uveden v § 86 zákona o přestupcích.⁵⁶ Zákon o přestupcích i komentář k tomuto zákonu uvádí, že přestupek lze projednat uložením pokuty v blokovém řízení, jestliže je

⁵⁴ MACEK, P., a kolektiv. *Pořádková činnost policie : zvláštní část*. Praha, 2003, s. 19.

⁵⁵ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek 7.

⁵⁶ ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, § 86.

spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu podle § 13 odst. 2 zákona o přestupcích zaplatit.⁵⁷

Plnění úkolů na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu vychází z oprávnění a povinností daných policií zákonem o provozu na pozemních komunikacích.⁵⁸ (pozn. zpracovatele - úkoly a povinnosti definovány v kapitole 2)

„V rámci výkonu hlídkové služby může být policista využit k plnění úkolů vyplývajících ze systému centralizované ochrany, oznámení na tísňové telefonní linky a obdobných činností. Při plnění úkolů mimo oddělení udržuje spojení s dozorčí službou nebo s operačním střediskem.“⁵⁹

Hlídková služba je tedy vykonává prostřednictvím policejních hlídek. MACEK⁶⁰ charakterizuje hlídku jako policistu nebo více policistů v čele s velitelem hlídky, která je vyslána do stanoveného úseku nebo na stanoviště z důvodu plnění určitého služebního úkolu. Vyslání hlídek je rozvrženo podle dané bezpečnostní situace ve služebním obvodu a je závislé na početním stavu policistů daného policejního útvaru. Hlídky rozděluje na pěší a motorizované, které lze dále členit na jednočlenné (vykonávané jedním policistou při plnění běžných úkolů zejména v denní době), vícečlenné (k plnění složitějších úkolů, zákroků nebo při zaškolování nových policistů) a smíšené.

Smíšenou hlídkou se podle IAŘ rozumí: „hlídka policistů s příslušníky jiných bezpečnostních sborů, obecní (městskou) policií apod.“⁶¹ MACEK⁶² definuje smíšenou hlídku jako zvláštní druh vícečlenné hlídky, tvořenou policisty služby pořádkové policie, pracovníky služby kriminální policie a vyšetřování, pracovníky specializovaných policejních útvarů (např. technik, psovod, pyrotechnik apod.), nebo i společné hlídky s pracovníky obecní (městské) policie.

⁵⁷ JEMELKA L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkovém řízení. komentář*. Praha, 2011, s 418.

⁵⁸ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 19. října 2000, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 98, § 124.

⁵⁹ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek 7.

⁶⁰ MACEK, P., a kolektiv. *Pořádková činnost policie : zvláštní část*. Praha, 2003, s. 20 - 21.

⁶¹ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek 2.

⁶² MACEK, P., a kolektiv. *Pořádková činnost policie : zvláštní část*. Praha, 2003, s. 21.

Hlídkovou službu, neboli hlídkovou činnost, jako jednu z forem činnosti základních útvarů služby pořádkové policie lze tedy stručně definovat jako základní a systematickou činnost policistů služby pořádkové policie v úsecích nebo stanovištích, vykonávanou především k zajištění ochrany veřejného pořádku, k předcházení, zabraňování a odhalování trestné a jiné protiprávní činnosti a pátrání po osobách a věcech.⁶³

3.2.3 Obchůzková služba

Obchůzková služba, jako další forma činnosti základních útvarů služby pořádkové policie je obdobně jako dozorčí a hlídková služba podrobně charakterizována v Závazném pokynu policejního prezidenta č. 180/2012 Sb., o plnění základních úkolů služby pořádkové policie, konkrétně v ustanovení článku 8 tohoto IAŘ. „Výkonem obchůzkové služby je zajišťován bezprostřední kontakt s veřejností, je zaměřen na prevenci, spolupráci se státními orgány, orgány územních samosprávných celků a právníckými a fyzickými osobami. Podmínkou pro její provádění je nutná dobrá místní a osobní znalost, zejména:

- a) hranic přiděleného okrsku, celého území a bezpečnostních rizik v území,
- b) míst, kde dochází k častému narušování veřejného pořádku a páchaní trestné a jiné protiprávní činnosti,
- c) míst a objektů, kde dochází k soustředování osob dopouštějících se protiprávního jednání (např. úkryty, neobydlené budovy, restaurace, parky),
- d) dalších míst, zejména tržišť, burzovních a prodejních míst (oficiálních i neoficiálních),
- e) dislokace institucí a organizací poskytujících veřejné služby (hasičské sbory, pohotovostní lékařská služba, havarijní a opravárenské služby, orgány územních samosprávných celků atd.),
- f) zájmových osob z hlediska jejich dřívější nebo současné trestné činnosti, jejich jména, přezdívky, úroveň a způsob života, styky, chování, pracovní zařazení apod.,
- g) osob, které jsou ochotny spolupracovat s policií a poskytují informace o připravované nebo páchané trestné činnosti, informace k narušování veřejného pořádku apod.,
- h) osob, které jsou z titulu své funkce povinny spolupracovat s policií,

⁶³ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek 2.

i) osob, po kterých je vyhlášeno mimořádné pátrací opatření a osob s trvalým pobytem v obvodu působnosti, po kterých je vyhlášeno pátrání.”⁶⁴

MACEK⁶⁵ definuje obchůzkovou službu jako kvalitativně vyšší formu činnosti základních útvarů služby pořádkové policie, která je kvalifikovanou formou činnosti služby pořádkové policie, kdy tato služba klade vyšší nároky na policisty základních útvarů služby pořádkové policie v ní zařazené s ohledem na rozsah úkolů a komplexní odpovědnost za svěřený okrsek. Jako jeden z jejích rysů uvádí místo výkonu obchůzkové služby, což je určitá část územního obvodu základního útvaru služby pořádkové policie, tedy okrsek, ve kterém je příslušný policista garantem ochrany veřejného pořádku a bojem s trestnou, případně jinou protiprávní činností.

Územní, neboli okrsková odpovědnost je charakterizována jako odpovědnost příslušného policisty obchůzkové služby za ochranu veřejného pořádku a bezpečnosti, předcházení trestné a jiné protiprávní činnosti v přiděleném okrsku základního útvaru služby pořádkové policie.⁶⁶

Policista vykonávající obchůzkovou službu tedy „vykonává službu zpravidla v přiděleném okrsku, kde spolupracuje s orgány územních samosprávných celků a občany, zajišťuje ochranu veřejného pořádku, chrání život a zdraví občanů, majetek, předchází a zabraňuje páchaní trestných činů a zakročuje proti jejich pachatelům, zajišťuje provedení úkonů na místě činu, neodkladných a neopakovatelných úkonů, jejich řádnou dokumentaci a plnění úkolů hlásné služby k zajištění dalších opatření, a z vlastního plánu předkládá vedoucímu podklady pro plánování doby služby k plnění úkolů v přiděleném okrsku”⁶⁷

Obchůzková služba je tedy úzce spjata s policejní prevencí, což je jedna z hlavních metod činnosti služby pořádkové policie (pozn. zpracovatele - blíže viz subkapitola 3.1.1 Preventivně výchovná činnost - PREVENCE). Důležitost policejní prevence lze na základě odborné literatury charakterizovat: „Činnost Policie ČR se nezakládá pouze na represí již nastalého asociálního jednání, ale rozšiřuje se - více než

⁶⁴ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek 8.

⁶⁵ MACEK, P., a kolektiv. *Pořádková činnost policie : zvláštní část*. Praha, 2003, s. 12-13.

⁶⁶ MACEK, P., a kolektiv. *Pořádková činnost policie : zvláštní část*. Praha, 2003, s. 13.

⁶⁷ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek 8.

v minulosti - i do oblasti prevence. V současnosti je zcela zřejmé, že trvalé snižování kriminality se neobejde bez pečlivé práce při jejím předcházení.”⁶⁸

3.2.4 Policejní akce, policejní opatření a bezpečnostní opatření

Bezpečnostní opatření, jako jedna forma preventivně taktických opatření, je součástí preventivně výchovné činnosti, což je jednou z hlavních metod činnosti služby pořádkové policie (pozn. zpracovatele - blíže viz. subkapitola 3.1.1 Preventivně výchovná činnost - PREVENCE).

„Za účelem předcházení, odvracení a překažení protiprávní činnosti (jakékoliv či určité kategorie) je vhodné organizovat určité typy bezpečnostních opatření. Tato forma opatření má komplexní charakter jednak z hlediska použitých sil, prostředků a metod (zpravidla je to opatření více služeb a policejních útvarů, často i mimoresortní subjekty), jednak proto, že je v ní spojen prvek preventivně výchovný i represivní (např. pátrací opatření, dopravně bezpečnostní opatření, opatření zaměřená proti trestné činnosti mládeže atd.).”⁶⁹

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb., o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, který mimo jiné upravuje postup Policie ČR při provádění opatření k omezení negativních jevů ovlivňujících bezpečnostní situaci rozděluje jednotlivá opatření na:

„1. bezpečnostní opatření prováděné policií a jinými subjekty k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti,
2. policejní opatření prováděné policií k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti,
3. policejní akce, kterou je jednorázová nebo časově omezená akce vyhlášená k provedení policejních opatření, kterou nelze zajistit běžným výkonem služby na určeném území, s nasazením zpravidla většího počtu sil a prostředků policie; za policejní akci se nepovažují postupy prováděné v rámci operativního rozpracování a nepředpokládané akce a opatření organizovaná k plnění úkolů policie”⁷⁰.

⁶⁸ SVATOŠ, R. *Prevence kriminality*. České Budějovice, 2014, s. 73.

⁶⁹ MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. Praha, 2008, s. 52.

⁷⁰ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10 ze dne 13. února 2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2009, částka 11, článek 2.

Podle tohoto IAŘ se bezpečnostní situací rozumí „aktuální stav veřejného pořádku a bezpečnosti v daném území.“⁷¹ Vyhlášení každého opatření je u Policie ČR realizováno vydáním rozkazu k provedení určitého opatření. „Rozkaz k opatření a nasazení sil a prostředků policie vydává ředitel, který jimi disponuje, nebo do jehož podřízenosti byly vyslány; rozkaz označí symbolem „PRO VNITŘNÍ POTŘEBU“, případně stupněm utajení, s ohledem na výskyt utajovaných informací.“⁷² Na základě tohoto je tedy oprávněn vyhlásit opatření pouze příslušný policejní ředitel. Výše uvedený IAŘ definuje ředitele oprávněného vydat rozkaz k opatření jako: „1. ředitel obvodního (městského) ředitelství policie, 2. ředitel krajského ředitelství policie, 3. ředitel útvaru policie s celostátní působností, 4. policejní prezident, 5. vedoucí policisté oprávnění k výkonu pravomoci policisty uvedeného v bodu 1. až 4.“⁷³

3.2.5 Administrativní činnost

Administrativní činnost se, na základních útvarech služby pořádkové policie, řídí spisovým řádem Policie ČR⁷⁴, který upravuje postupy policie při přijímání, evidování, rozdělování, oběhu, vyřizování, vyhotovování, podepisování, odesílání a ukládání dokumentů doručených Policii ČR a vzniklých z činnosti policie. Dále vytváření kopií dokumentů v digitální podobě a podrobnosti skartačního řízení včetně kontroly uvedených činností. Podle tohoto IAŘ se u Policie ČR dokumentem rozumí „písemný, obrazový, zvukový, elektronický nebo jiný záznam v analogové nebo digitální podobě, který vznikl z činnosti policie nebo jí byl doručen; dokumentem může být 1. informace zaznamenaná na papírovém nebo jiném nosiči (dále jen „analogový dokument“), 2. informace tvořená metadaty a uchovávaná ve stanoveném formátu na technickém nosiči dat pro uchování dokumentů v digitální podobě (dále jen „digitální dokument“).“⁷⁵

⁷¹ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10 ze dne 13. února 2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2009, částka 11, článek 2.

⁷² POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10 ze dne 13. února 2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2009, částka 11, článek 3.

⁷³ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10 ze dne 13. února 2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2009, částka 11, článek 2.

⁷⁴ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 222 ze dne 29. prosince 2011, kterým se vydává spisový řád Policie České republiky. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2011, částka 242

⁷⁵ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 222 ze dne 29. prosince 2011, kterým se vydává spisový řád Policie České republiky. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2011, částka 242, článek 2.

Z vlastních praxeologických zkušeností zpracovatele lze uvést, že se tedy jedná o kompletní spisovou službu vykonávanou všemi organizačními články Policie České republiky zahrnující veškerou administrativu. Základní útvary služby pořádkové policie mají tuto činnost velmi rozsáhlou, neboť zpracovávají velké množství dokumentů v rámci procesní činnosti, tedy v rámci trestního, přestupkového a správního řízení. Dále dokumentů v rámci prověřování přijatých oznámení a dokumentů týkajících se služebních úkolů a povinností (např. služební hodnocení policistů, služební příprava policistů, vysílání policistů na různá školení a kurzy, plán služeb), což lze vše zahrnout pod administrativní činnost vykonávanou na těchto útvarech.

Vzhledem k tomuto lze na základě IAŘ vytvořit, obdobně jako u recepční služby, systematizované místo referenta společné státní správy a samosprávy, tzv. „**Administrativního a spisového pracovníka**”.

„Na oddělení, kde to vyžaduje rozsah činností souvisejících se zabezpečením výkonu spisové služby, je systemizováno místo administrativního a spisového pracovníka. U oddělení, kde není systemizováno místo administrativního a spisového pracovníka, může vedoucí, nedojde-li k omezení výkonu hlídkové nebo obchůzkové služby, na potřebnou denní dobu určit policistu k zajišťování úkolů souvisejících s výkonem spisové služby.⁷⁶

3.2.6 Hlásná služba

Forma činnost spočívající v hlásné službě se u Policie ČR řídí Závazným pokynem policejního prezidenta č. 136/2006 Sb., kterým se upravuje postup při hlášení událostí a provozování informačního systému „**UDÁLOST**“⁷⁷. Tento závazný pokyn upravuje:

- a) postup útvarů policie, jejich nižších organizačních článků a Policejního prezidia České republiky a jeho nižších organizačních článků při hlášení událostí,
- b) účel, druhy, obsah a tok informací při hlášení událostí,

⁷⁶ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203, článek 15.

⁷⁷ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136 ze dne 26. října 2006, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2006, částka 161.

c) provozování informačního systému „UDÁLOST”.⁷⁸

Hlásnou službou se tedy podle tohoto závazného pokynu rozumí soubor postupů a opatření prováděných při předávání informací o událostech. Událost je v IAŘ definována jako:

1. děj, jímž je spáchán trestný čin proti životu a zdraví, nebo jímž je způsobeno ohrožení života a zdraví, ohrožení nebo porušení veřejného pořádku a bezpečnosti, hmotného a kulturního statku nebo životního prostředí a ostatní děje vyjmenované v číselníku tříd,
2. děj v době událostí ve smyslu právních předpisů, stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu,
3. mimořádná událost, kterou je

3.1. děj, jímž je narušena běžná služební činnost nebo k němuž dojde protiprávním jednáním příslušníka policie nebo zaměstnance policie, kterou však není porušení služební nebo pracovní kázně, pokud se nejedná o trestný čin, nebo jiný delikt mající za následek poruchu v činnosti policie,

3.2. použití zbraně, donucovacích prostředků a jiná jednání mající za následek škodu, zranění nebo úmrtí osob v souvislosti se služebními zákroky nebo úkony policistů a zaměstnanců,

3.3. zvláště závažné porušení služebních nebo pracovních povinností nebo obdobné porušení, ke kterému dojde v souvislosti s výkonem služební činnosti styčného důstojníka.⁷⁹ Definice základních pojmů hlásné služby:

Číselník tříd: „přehled jednotlivých událostí v systému UDÁLOST s uvedením jejich kódového označení, které se skládá z velkého písmene a dvou až pětimístného čísla, jež může být od velkého písmene odděleno tečkou, dále pak ze slovního názvu události, určení útvaru policie, který má být o události informován a případných upřesňujících údajů”⁸⁰.

⁷⁸ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136 ze dne 26. října 2006, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2006, částka 161, článek 1.

⁷⁹ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136 ze dne 26. října 2006, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2006, částka 161, článek 2.

⁸⁰ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136 ze dne 26. října 2006, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2006, částka 161, článek 2.

Hlášení: „proces, při kterém se předávají zejména analytické, statistické a taktické informace o událostech a jiných skutečnostech, které jsou potřebné pro činnost policie“⁸¹.

Účel hlášení: „Účelem hlášení je poskytovat informace o událostech policistům, vedoucím pracovníkům a služebním funkcionářům pro jejich rozšiřování místní a osobní znalosti, informovanost, rozhodování, operativní řízení a přijímání opatření při plnění úkolů policie a ministerstva. Hlášení musí být stručné, výstižné a objektivní.“⁸²

Hlásná služba podle IAŘ rozlišuje hlášení:

a) o událostech uvedených v číselníku tříd, kdy jsou informace předávány formou:

1. předběžného hlášení,
2. konečného hlášení,
3. dodatku konečného hlášení,

b) o dopravních nehodách a o zákrocích s využitím služebních zbraní pro každodenní operativní informovanost služebních funkcionářů ve formě přehledových tabulek, které jsou umístěny s pokyny pro jejich vyplňování na intranetových stránkách operačního oddělení Policejního prezidia České republiky,

c) o informacích zpracovávaných na základě předchozích zkušeností a aktuálních potřeb aktivovaných v době, kdy hrozí vznik krizového stavu, poskytovaných zejména ve formě statistických a přehledových tabulek.⁸³

Předběžným hlášením se podle IAŘ rozumí hlášení bezprostřední, zejména telefonické, faxové, elektronické předání prvotních informací o obsahu oznámení učiněného policii, informací z místa činu nebo zjištěných vlastní činností policie, které jsou nebo podle některých znaků mohou být událostí. Konečným hlášením se rozumí předání informace, která poskytuje ucelený obraz o událostech. Tyto se podávají písemně za využití systému UDÁLOST, elektronické pošty, případně ve výjimečných situacích faxem. Dodatek konečného hlášení znamená předání informace o dodatečně

⁸¹ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136 ze dne 26. října 2006, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2006, částka 161, článek 2.

⁸² POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136 ze dne 26. října 2006, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2006, částka 161, článek 3.

⁸³ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136 ze dne 26. října 2006, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2006, částka 161, článek 4.

zjištěných skutečnostech, které významně doplňují nebo mění konečné hlášení a vše, co s událostí souvisí.⁸⁴

3.2.7 Spolupráce se státními orgány, orgány územních samosprávných celků, fyzickými a právníckými osobami

Tuto formu činnosti základních útvarů služby pořádkové policie legislativně upravuje ustanovení § 14 - 17 „**zákona o Policii ČR**“. Na základě těchto ustanovení Policie ČR, při plnění svých úkolů, spolupracuje s ozbrojenými silami, bezpečnostními sbory, ostatními orgány veřejné správy, právníckými a fyzickými osobami. V rámci této spolupráce Policie ČR zejména upozorňuje tyto orgány a osoby na skutečnosti týkající se jejich činnosti, které by mohly vést k ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, pokud zákon o Policii ČR nebo jiný právní předpis nestanoví něco jiného.⁸⁵ K tomuto komentář k zákonu o Policii ČR⁸⁶ doplňuje, že ustanovení § 14 „**zákona o Policii ČR**“ je základem spolupráce mezi policií a institucemi veřejnými i soukromými, kdy vzhledem ke sdílené působnosti v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti jakož i komplexní povaze kriminality ve společnosti není možné efektivně bojovat s kriminalitou bez spolupráce všech dotčených subjektů.

SVATOS⁸⁷ definuje ustanovení § 14 „**zákona o Policii ČR**“ jako „nejobecnější vyjádření široké spolupráce s mnohými subjekty, a to při plnění svých úkolů, tedy mimo jiné i úkolů v oblasti prevence kriminality.“ Dále uvádí, že pro oblast preventivních aktivit Policie ČR je důležité také ustanovení § 15 „**zákona o Policii ČR**“, neboť „tím, že Policie ČR upozorňuje ostatní subjekty na skutečnosti, které mají potenciál ohrozit nebo porušit vnitřní pořádek a bezpečnost a jež jsou důsledkem nesprávného počínání těchto subjektů, jde ze stany Policie ČR o důležitou preventivní činnost.“⁸⁸

Spolupráce s obcemi je legislativně zakotvena v ustanovení § 16 „**zákona o Policii ČR**“. „Útvar policie určený policejním prezidentem může uzavřít písemnou koordinační dohodu s obcí nebo městskou částí hlavního města Prahy za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného

⁸⁴ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136 ze dne 26. října 2006, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2006, částka 161, článek 2.

⁸⁵ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, § 14 - 15.

⁸⁶ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. komentár*. Praha, 2009, s. 103.

⁸⁷ SVATOS, R. *Prevence kriminality*. České Budějovice, 2014, s. 75.

⁸⁸ SVATOS, R. *Prevence kriminality*. České Budějovice, 2014, s. 75.

pořádku.”⁸⁹ Zákon dále uvádí, že tuto dohodu může uzavřít také Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy s hlavním městem Prahou jako celkem.⁹⁰

Koordinační dohoda musí podle „**zákona o Policii ČR**” obsahovat zejména:

- a) formy a nástroje nepřetržité koordinace obce a útvaru policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v obci,
- b) úkoly obce a útvaru policie v oblasti předcházení protiprávním jednáním porušujícím veřejný pořádek v obci,
- c) úkoly obce a útvaru policie při porušení veřejného pořádku v obci,
- d) podíl obce a útvaru policie na zajištění plnění úkolů podle písmen b) a c),
- e) formy a nástroje hodnocení plnění úkolů podle písmen b) a c) a odstraňování případných zjištěných nedostatků,
- f) dobu, na kterou je uzavírána,
- g) poskytování finančních prostředků.⁹¹

Komentář k „**zákonu o Policii ČR**” uvádí k náležitostem koordinační dohody: „Zákon výslovně zmiňuje stanovení úkolů obce a policie v oblasti prevence páčání všech typů deliktů, které narušují veřejný pořádek v obci. Dále zákon zmiňuje rozdělení úkolů v případě, že již k narušení veřejného pořádku v obci dojde. Dále zákon výslovně zdůrazňuje stanovení podílu (personálního, materiálního, finančního atd.) na plnění výše uvedených úkolů. Jako nezbytný nástroj efektivní spolupráce zákon zmiňuje stanovení toho, jakým způsobem bude vyhodnocováno plnění úkolů stanovených dohodou a odstraňování souvisejících nedostatků. Dále zákon zmiňuje dobu, na kterou je dohoda uzavírána, ta může být v zásadě na dobu určitou či neurčitou. V neposlední řadě zákon uvádí možnost v dohodě stanovit způsoby a podmínky případného poskytování finančních prostředků na plnění úkolů v oblasti místních záležitostí veřejného pořádku.”⁹²

Spolupráce s ostatními právníky a fyzickými osobami je legislativně zakotvena v ustanovení § 17 „**zákona o Policii ČR**”. „Policie spolupracuje s právníky a fyzickými osobami

⁸⁹ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, § 16.

⁹⁰ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, § 16.

⁹¹ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, § 16.

⁹² VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. komentár*. Praha, 2009, s. 108 - 109.

a) vykonávajícími činností v oblasti

1. prevence kriminality a sociálně patologických jevů,
2. vzdělávacích aktivit na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti,
3. poskytování podpory, péče a pomoci obětem trestných činů,
4. zmírňování následků trestných činů, nebo
5. prevence a řešení následků krizových situací a mimořádných událostí na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti,

b) pracujícími s pachateli trestných činů a osobami se sociálně patologickým nebo obdobným rizikovým způsobem chování, nebo

c) vykonávajícími jinou činnost ve prospěch zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti.”⁹³

Komentář k „**zákonu o Policii ČR**”⁹⁴ rozebírá ustanovení § 17 jako základ spolupráce policie v duchu sdílení odpovědnosti za otázky vnitřní bezpečnosti i se subjekty nestátní sféry, obvykle ze sféry občanské společnosti, v některých případech i ze soukromé podnikající sféry v souladu s filozofií „**Community policing**”.

SVATOŠ⁹⁵ definuje „**Comunity policing**” jako koncept policejní práce orientovaný na komunitu s důrazem na podřízenost policejní činnosti potřebám komunity (města, obce), kdy jde o komunikaci mezi policií a společností a o partnerství mezi formálními a neformálními institucemi na úseku ochrany veřejného pořádku.

Ke spolupráci s ostatními právníckými a fyzickými osobami komentář k „**zákonu o Policii ČR**” uvádí: „Zákon vyjmenovává typické oblasti spolupráce, jimiž jsou spolupráce s osobami, které jsou aktivní na poli prevence kriminality a prevence sociálně patologických jevů. Může jít o různá sdružení věnující se práci s menšinami, se sociálně vyloučenými komunitami, s problémovou mládeží, typickým příkladem mohou být projekty policejních asistentů apod.”⁹⁶

⁹³ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, § 17.

⁹⁴ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. komentár*. Praha, 2009, s. 112.

⁹⁵ SVATOŠ, R. *Prevence kriminality*. České Budějovice, 2014, s. 84.

⁹⁶ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. komentár*. Praha, 2009, s. 112.

4 Informační systémy využívané místním oddělení policie

Informační systémy jako celek lze podle STRAUSE⁹⁷ rozdělit podle jejich účelu na správní evidence, pátrání po osobách a věcech, řízení a automatizace výroby, technologických procesů, administrativy a podpory a dokumentace nejrůznějších činností. Dále je rozděluje podle místa provozování a stupně centralizace na např. okresní, krajské, celostátní či mezinárodní, podle způsobu realizace na dálkové nebo ON-LINE a podle charakteru uložení a zpracování dat na databáze nebo výpočetní systémy.

CHMELÍK⁹⁸ rozděluje hlediska potřeb Policie ČR informační systémy na:

1. Obecné informační systémy,
2. Civilně - správní informační systémy,
3. Policejní a zpravodajské informační systémy, které rozděluje na:
 - a) Evidence,
 - b) Poznatkové fondy,
 - c) Specializované, laboratorní a expertní informační systémy,
 - d) Podpůrné a manažerské informační systémy.

Z vlastních praxeologických zkušeností zpracovatele lze konstatovat, že základní útvary služby pořádkové policie využívají při plnění svých úkolů zejména informační systém „Evidence trestního řízení” (dále jen „**IS ETR**”) a informační systém „Kriminalisticky sledované události” (dále jen „**IS KSU**”).

Účelem „**IS ETR**” je dokumentace průběhu trestního a přestupkového řízení na krajské úrovni a postupná elektronizace spisových materiálů. Systém „**IS ETR**” zajišťuje vedení jednotného protokolu trestných činů, přestupků, čísel jednacích a protokolu událostí v rámci územních působnosti příslušného útvaru krajského ředitelství policie, od 1. 1. 2012 v jednotné číselné řadě. Dále zajišťuje kompletní zpracování písemností, obrazových, zvukových a jiných záznamů souvisejících s procesem trestního, přestupkového řízení, čísel jednacích, analytickou, řídicí a kontrolní činnost a zpracování statistických přehledů. Systém je provozován na Intranetu Policie ČR a data jsou do něj vkládána z jednotlivých pracovišť

⁹⁷ STRAUS, J., a kolektiv. *Kriminalistická taktika*. Plzeň, 2008, s. 269.

⁹⁸ CHMELÍK, J., a kolektiv. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň, 2005, s. 180.

a komplexní vytěžování je možné u všech útvarů Policie ČR na základě stupně oprávněnosti a rozsahu přístupových práv („přístupů do spisů“).⁹⁹

„IS KSU” je počítačovou evidencí trestné činnosti, která je určena především pro pracovníky služby kriminální policie a vyšetřování, neboť umožňuje analyzovat trestnou činnost a typovat souvislosti mezi jednotlivými trestnými činy. Prvotní data jsou vkládána na základních útvarech služby pořádkové policie, která jsou dále doplňována pracovníky služby kriminální policie a vyšetřování o kriminalistická hlediska. V systému „IS KSU” jsou vedeny informace o trestných činech, poškozených, pachatelích, zajištěných stopách a odcizených věcech, nebo věcech, které byly použity ke spáchání trestného činu. „IS KSU” slouží především k vyhodnocování trestné činnosti podle kriminalistických hledisek „modu operandi”, k typování podezřelých osob, vyhodnocení poznatků o trestné činnosti stejného typu a k typování sériové trestné činnosti a lze jej taktéž využít k vytváření preventivních činností. Centrální databáze systému je vedena v databázovém centru Policie ČR a údaje jsou aktualizovány prostřednictvím sítě Intranet Ministerstva vnitra. Systém je v provozu od roku 2001, kdy nahradil technologický zastaralý informační systém Nápad trestné činnosti (NTC).¹⁰⁰

V odborné literatuře je „IS KSU” definován jako „centrální informační systém kriminalistiky relevantních událostí. Systém KSU navazuje na již více než 10 let provozovaný IS NTC včetně převzetí jeho celostátní databáze a umožňuje s těmito daty i nadále podle potřeby pracovat. Systém KSU je určen především pro pracovníky Služby kriminální policie a vyšetřování. Systém KSU patří mezi informační systémy, které budou předávat data do Shengenského informačního systému.¹⁰¹

⁹⁹ FEJTL, J., KOLENOVSKÁ, L., PATŠCHOVÁ, I., STRÝČKOVÁ, Š. *Uživatelská příručka ETŘ*. Brno, 2007, s. 2 - 3.

¹⁰⁰ *Informační systém KSU. Kriminalisticky sledované události* [online]. Praha : Policejní prezidium ČR. Odbor systémového řízení a informatiky, 2015 [cit. 2015-01-22]. Dostupné z WWW: <http://www.cportal.pcr.cz/inf_sys/Systemy_popis/KSU_2.html>.

¹⁰¹ STRAUS, J., a kolektiv. *Kriminalistická taktika*. Plzeň, 2008, s. 275.

5 Dokumentace přestupkové a trestné činnosti

Dokumentace přestupkové a trestné činnosti je formou činnosti základních útvarů služby pořádkové policie spočívající v procesní činnosti, tedy v plnění úkolů v trestním, přestupkovém a správním řízení.

Definice trestního řízení: „zákonem upravený postup orgánů činných v trestním řízení, případně i jiných osob zúčastněných na trestním řízení, jehož úkolem je zjistit, zda byl trestný čin spáchán, a je-li tomu tak, zjistit jeho pachatele a uložit mu podle zákona trest nebo ochranné opatření, rozhodnutí vykonat, popřípadě jeho výkon nařídit a dále učinit taková opatření, která směřují k předcházení a zamezení trestné činnosti a k výchově občanů, a tím vším působit na upevňování zákonnosti.“¹⁰²

CÍSAŘOVÁ, FENYK, GRIVNA¹⁰³ uvádějí, že trestní řízení vyjadřuje procesní postupy ke zjištění trestných činů a jejich pachatelů za pomoci státem vytvořených, specializovaných orgánů, způsobilých naplnit účel trestního řízení, kterými jsou orgány činné v trestním řízení, tedy soudy, státní zastupitelství a policejní orgány. Úkolem těchto orgánů v trestním řízení je zjistit, zda byl spáchán trestný čin a zda jej spáchala konkrétní osoba, a bude-li toto prokázáno, rozhodnout o potrestání této osoby a rozhodnutí vykonat. Pro splnění úkolů orgánů činných v trestním řízení zákon (ústavní zákony, trestní zákon, trestní řád a další) stanovuje postupy, na jehož zachování mají všichni účastníci trestního řízení právo, neboť trestní řízení se netýká pouze orgánů činných v trestním řízení, ale i dalších subjektů trestního řízení (podezřelého, obviněného, obžalovaného, jejich obhájců, poškozených, zúčastněných osob, svědků, znalců, tlumočnicků, zájmových sdružení občanů atd.).

NOVOTNÝ, SOUČEK¹⁰⁴ rozděluje subjekty trestního řízení na:

1. orgány činné v trestním řízení,
2. pomocné osoby orgánů činných v trestním řízení,
3. osoby, proti nimž se trestní řízení vede,
4. zúčastněné osoby,
5. poškození,
6. zmocněnci,
7. osoby z tzv. samostatnými obhajovacími právy,

¹⁰² CHMELÍK, J., a kolektiv. *Trestní řízení*. Plzeň, 2014, s. 19.

¹⁰³ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRIVNA, T., a kolektiv. *Trestní právo procesní*. Praha, 2008, s. 12.

¹⁰⁴ NOVOTNÝ, F., SOUČEK, J., a kolektiv. *Trestní právo procesní*. Plzeň, 2009, s. 47.

8. svědci, znalci, tlumočníci, pokud uplatňují své nároky.

Trestní řízení lze zjednodušeně vyjádřit tak, že „jde o zákonem upravený postup orgánů činných v trestním řízení a dalších osob ve společenských vztazích, které vznikají při zjišťování trestných činů, při rozhodování o nich, při výkonu rozhodnutí a při předcházení a zamezování trestné činnosti.“¹⁰⁵

Definice trestného činu je uvedena v ustanovení § 13 „**trestního zákoníku**“.¹⁰⁶ Komentář k tomuto zákonu uvádí: „Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.“¹⁰⁷

Úmyslné spáchání trestného činu je definováno v ustanovení § 15 „**trestního zákoníku**“: „Trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel

a) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, nebo

b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že jej způsobí, byl s tím srozuměn.“¹⁰⁸

Definice spáchání trestného činu z nedbalosti je uvedena v ustanovení § 16 „**trestního zákoníku**“: „Trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel

a) věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo

b) nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.“¹⁰⁹

Pachatel trestného činu je definován v ustanovení § 22 „**trestního zákoníku**“

a v jeho komentáři. „Pachatel trestného činu je, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná. Pachatel trestného činu je i ten, kdo k provedení činu užil jiné osoby, která není trestně

¹⁰⁵ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRIVNA, T., a kolektiv. *Trestní právo procesní*. Praha, 2008, s. 12.

¹⁰⁶ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, §13.

¹⁰⁷ ŠÁMAL, P., a kolektiv. *Trestní zákoník I. § 1 až 139. komentář*. Praha, 2009, s. 98.

¹⁰⁸ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, §15.

¹⁰⁹ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, §16.

odpovědná pro nedostatek věku, nepříčetnost, omyl, anebo proto, že jednala v nutné obraně, krajní nouzi či za jiné okolnosti vylučující protiprávnost anebo sama nejednala nebo nejednala zaviněně.”¹¹⁰

Při plnění úkolů v přestupkovém řízení postupuje Policie ČR podle oprávnění a povinností daným policií zákony (např. „**zákonem o Policii ČR**”, „**zákonem o přestupcích**” atd.). Interně jsou postupy Policie ČR v přestupkovém řízení upraveny Závazným pokynem policejního prezidenta č. 221/2011 Sb., kterým se upravují některé postupy v řízení o přestupcích¹¹¹. Tento pokyn upravuje některé postupy příslušníků Policie ČR při a) odhalování přestupků, b) šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku, c) zajišťování důkazních prostředků, d) oznamování a odevzdávání přestupků, e) projednávání přestupků v blokovém řízení, f) rozhodování v přezkumném řízení, g) rozhodování o obnově řízení a h) evidování dokumentů o přestupku.¹¹²

Pojem přestupku je uveden v ustanovení § 2 odst. 1 „**zákona o přestupcích**”. „Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.”¹¹³

Komentář k zákonu o přestupcích k tomuto uvádí: „V ustanovení § 2 odst. 1 PřesZ, na rozdíl od ostatních správních deliktů, byla provedena legální definice přestupku jako jednoho ze správních deliktů. O přestupku lze proto hovořit jako o tzv. správní deliktu „pojmenovaném”. Tato legální definice přestupku je plně v souladu s principem zákonnosti a respektuje tím tak základní požadavek demokratického právního státu.”¹¹⁴

Komentář dále uvádí: „V řízení o přestupku rozhoduje správní orgán o vině pachatele přestupku a o sankci za přestupek. Řízení o přestupcích je proto svou povahou sankční správní řízení. Toto rozhodování má tak veřejnoprávní povahu, kdy stát, vyjma

¹¹⁰ ŠÁMAL, P., a kolektiv. *Trestní zákoník I. § 1 až 139. komentář*. Praha, 2009, s. 256.

¹¹¹ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 221 ze dne 14. prosince 2011, kterým se upravují některé postupy v řízení o přestupcích. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2011, částka 241.

¹¹² POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 221 ze dne 14. prosince 2011, kterým se upravují některé postupy v řízení o přestupcích. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2011, částka 241, článek 1.

¹¹³ ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, § 2 odst. 1.

¹¹⁴ JEMELKA L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkovém řízení. komentář*. Praha, 2011, s. 3 - 4.

některých případů, ve veřejném zájmu projednává protiprávní jednání naplňující znaky skutkových podstat přestupků.¹¹⁵

Z pojmu přestupku tedy vyplývá, že se jedná od zaviněné jednání. ČERVENÝ, ŠLAUF¹¹⁶ definují zavinění jako obecný a obligatorní znak přestupku a je proto nezbytnou podmínkou pro naplnění kterékoliv skutkové podstaty přestupku.

„Zavinění se rozumí vnitřní, psychický stav pachatele ke skutečnostem, které tvoří přestupek. Musí proto zahrnovat všechny znaky (logicky s výjimkou samotného zavinění) vyjádřené ve skutkové podstatě přestupku.“¹¹⁷

Naopak ustanovení § 2 odst. 2 „**zákona o přestupcích**“ definuje případy, kdy přestupkem není jednání, které vykazuje všechny znaky přestupku, ale jímž někdo odvrací:

- a) přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný zákonem nebo
- b) nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak.¹¹⁸

Ustanovení § 2 „**zákona o přestupcích**“ tedy jasně vymezuje, jaké jednání je přestupkem, a naopak, jaké jednání přestupkem není.¹¹⁹

Na rozdíl od trestného činu, kde je k trestní odpovědnosti třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti, ustanovení § 3 „**zákona o přestupcích**“ uvádí, že k odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.¹²⁰

Komentář k tomuto doplňuje: „Platí zásada, že přestupek je možno spáchat úmyslně i z nedbalosti, pokud přestupkový zákon nebo jiný zákon výslovně nestanoví, že přestupkem je toliko jednání úmyslné. Z této zásady vychází i způsob, jakým

¹¹⁵ JEMELKA L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkovém řízení. komentář*. Praha, 2011, s. 4.

¹¹⁶ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo*. Praha, 2007, s. 13.

¹¹⁷ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo*. Praha, 2007, s. 14.

¹¹⁸ ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, § 2 odst. 2.

¹¹⁹ JEMELKA L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkovém řízení. komentář*. Praha, 2011, s. 3.

¹²⁰ ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, § 3.

je v ustanovení o přestupcích ve zvláštní části přestupkového zákona nebo v jiném zákoně forma zavinění upravena. Je zde uvedena zásadně jen v případech, kdy lze postihnout pouze úmyslné jednání, a jednání zaviněné z nedbalosti není tudíž přestupkem. Není-li forma zavinění v příslušném ustanovení uvedena, platí obecně zásada ustanovení § 3 a přestupkem je jednání jak úmyslné, tak nedbalostní (postačí zavinění z nedbalosti).¹²¹

Rozdíl mezi spácháním přestupku z nedbalosti a úmyslným spácháním je uveden v ustanovení § 4 „**zákonu o přestupcích**”.

„Přestupek je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel

- a) věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí, nebo
- b) nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo hrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.¹²²

Komentář k „**zákonu o přestupcích**” k tomuto rozdělení dodává: „Zákon rozlišuje nedbalost vědomou (písm. a) a nevědomou (písm. b). Rozdíl mezi oběma formami nedbalosti je ve způsobu, jak se v zavinění uplatňuje složka vědění. Složka vůle u nedbalosti vždy chybí; není zde vůle pachatele spáchat přestupek.”¹²³

„Přestupek je spáchán úmyslně, jestliže pachatel

- a) chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem nebo
- b) věděl, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, byl s tím srozuměn.¹²⁴

K tomuto komentář uvádí: „Zákon rozlišuje úmysl přímý (písm. a) a úmysl nepřímý (písm. b). Obě tyto formy úmyslu jsou vybudovány na složce vůle i na složce vědění, přičemž rozdíl mezi nimi je vyjádřen v odstupňování volní složky. Ta je pro úmysl charakteristická. Schází-li, nejde o úmysl, může však jít o nedbalost.”¹²⁵

¹²¹ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo*. Praha, 2007, s. 19.

¹²² ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, § 4 odst. 1.

¹²³ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo*. Praha, 2007, s. 20.

¹²⁴ ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, § 4 odst. 2.

¹²⁵ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo*. Praha, 2007, s. 20.

5.1 Příklad dokumentace přestupku s neznámým pachatelem

Na součást Policie ČR, Místní oddělení Vokovice, bylo telefonicky oznámeno od osoby B. M., že v Praze 6, v územním obvodu místního oddělení Vokovice došlo při venčení psa k jeho slovnímu napadení neznámou osobou, která již s místa odešla. Prostřednictvím dozorčí služby místního oddělení Vokovice (dále „MO Vokovice“) byla na místo vyslána hlídka MO Vokovice. Po příjezdu na místo se hlídka spojila s oznamovatelem a zjistila jeho totožnost.

Zjištěním totožnosti se podle ustanovení § 63 odst. 1 „**zákona o Policii ČR**“ rozumí zjištění jména, případně jmen, příjmení, data narození a v případě potřeby i adresy trvalého, popř. současného pobytu nebo místa pobytu v zahraničí, rodného čísla a státní příslušnosti, kdy rozsah a způsob zjišťování těchto údajů musí být přiměřený účelu zjištění totožnosti dané osoby.¹²⁶

Hlídka od oznamovatele předběžným dotazováním zjistila, že když tento venčil svého psa, k němu přistoupil jemu neznámý muž, který začal oznamovatele vulgárně urážet s tím, že jeho pes, jako jiní, znečišťuje svými výkaly veřejné prostranství a oznamovatel se má z místa „klidit“, neboť jestli jej zde ještě jednou potká, tak jej „nakope“, stejně jako jeho psa. Po zjištění prvotních informací se hlídka s oznamovatelem vydala služebním vozidlem propátrat okolí místa, kde k uvedenému skutku došlo, za účelem nalezení osoby, která se měla uvedeného jednání proti oznamovateli dopustit. Toto pátrání však bylo bezvýsledné, uvedeného muže se nepodařilo hlídce nalézt. Z tohoto důvodu následně hlídka převezla oznamovatele na MO Vokovice k zadokumentování jeho oznámení.

Na základě zjištěných skutečností od oznamovatele byla věc kvalifikována jako přestupek proti občanskému soužití podle ustanovení § 49 odst. 1 písm. a), c) „**zákona o přestupcích**“ s neznámým pachatelem tohoto přestupku.

„Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch.
- b) jinému z nedbalosti ublíží na zdraví

¹²⁶ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, § 63 odst. 1.

c) úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním”.¹²⁷

Komentář k zákonu o přestupcích k ustanovení písm. a) uvádí: „Hlavní podmínkou k naplnění skutkové podstaty tohoto přestupku je skutečnost, že jinému bylo ublíženo na cti. Záleží vždy na posouzení, zda se provedeným jednáním, které může být provedeno ústně, písemně, pomocí technického zařízení, posunky atd., postižená osoba cítí uražena, a že výrok je způsobilý ji urazit nebo vydat v posměch (zesměšnit). Nezáleží zda byl výrok pronesen na veřejnosti nebo v soukromí, před postiženou osobou nebo před kýmkoliv jiným.”¹²⁸ Přestupky podle § 49 odst. 1 písm. a) „**zákona o přestupcích**” jsou tzv. „návrhové přestupky”, tedy před příslušným správním orgánem se projednají pouze na návrh poškozené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka.¹²⁹ Tento postup je uveden v ustanovení § 68 „**zákona o přestupcích**”.¹³⁰

K ustanovení písm. c) komentář k zákonu o přestupcích doplňuje: „K naplnění skutkové podstaty tohoto přestupku se předpokládá narušení občanského soužití hrubým jednáním.”¹³¹ K „vyhrožování újmou na zdraví” komentář k zákonu o přestupcích uvádí: „Domníváme se, že újma na zdraví je následkem ublížení na zdraví, tedy vyhrožování újmou je vlastně vyhrožování následkem jednání, jímž je ublížení na zdraví. Proto vhodnějším vymezením této formy útoku by bylo „vyhrožování ublížením na zdraví”.¹³²

Po právní kvalifikaci je případ dozorcí službou MO Vokovice tzv. „založen” do elektronického informačního systému „**Evidence trestního řízení**” (pozn. zpracovatele - blíže viz kapitola 4 Informační systémy využívané místním oddělením policie). Zde je výše uvedenému skutku přiděleno konkrétní číslo jednací, pod kterým je skutek zadokumentován. Dále je zde vyplněna doba spáchání skutku, právní

¹²⁷ ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích, *In Sběrka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, § 49 odst. 1 písm. a) - c).

¹²⁸ JEMELKA L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkovém řízení. komentář*. Praha, 2011, s. 255.

¹²⁹ JEMELKA L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkovém řízení. komentář*. Praha, 2011, s. 256.

¹³⁰ ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích, *In Sběrka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, § 68.

¹³¹ JEMELKA L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkovém řízení. komentář*. Praha, 2011, s. 257.

¹³² JEMELKA L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkovém řízení. komentář*. Praha, 2011, s. 258.

kvalifikace, popis skutku, provedená opatření, místo spáchání skutku a totožnost zúčastněných osob, včetně jejich postavení (např. poškozený, svědek, podezřelý atd.).

Po tomto tzv. „založení“ spisu je s oznamovatelem sepsán Úřední záznam o podání vysvětlení podle ustanovení § 61 odst. 1 „**zákona o Policii ČR**“, ve kterém oznamovatel podá policii vysvětlení o veškerých skutečnostech týkajících se jeho učiněného oznámení (viz Příloha II. - vzor Úředního záznamu o podaném vysvětlení).

Ustanovení § 61 odst. 1 „**zákona o Policii ČR**“ o podání vysvětlení: „Policie může požadovat potřebné vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro

- a) odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele,
 - b) vypátrání hledané nebo pohřešované osoby anebo věci, nebo
 - c) přípravu a výkon opatření k zajištění bezpečnosti osoby chráněné podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu,
- a v případě potřeby ji vyzvat, aby se ve stanovenou dobu, případně bez zbytečného odkladu, je-li to nezbytné, dostavila na určené místo k sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení.”¹³³

Policisté hlídky MO Vokovice, která byla vyslána na místo skutku, sepíší Úřední záznam o svých provedených opatřeních a šetření na místě skutku. Tento vytvořený spisový materiál je následně dozorčí službou, při předání služby, předložen vedoucímu MO Vokovice ke kontrole. Vedoucí jej následně přidělí konkrétnímu policistovi k tzv. „zpracování“, tedy k provedení šetření za účelem zjištění pachatele uvedeného přestupku.

Policista, kterému byl tento případ přidělen, provede šetření směřující ke zjištění totožnosti pachatele uvedeného přestupku. V rámci tohoto provede šetření v místě činu a jeho blízkém okolí za účelem zjištění např. svědků události a kamerového systému v místě skutku. Na tato šetření má, podle zákona o přestupcích, jeden měsíc ode dne, kdy se o přestupku policejní orgán dozvěděl.¹³⁴

Pokud se policistovi do jednoho měsíce ode dne oznámení nepodaří zjistit totožnost osoby pachatele uvedeného skutku, sepíše Závěrečnou zprávu přestupku

¹³³ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, § 61 odst. 1.

¹³⁴ ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, § 58.

(viz Příloha III. - vzor Závěrečné zprávy přestupku), ve které uvede veškeré skutečnosti případu, výsledky šetření a věc odloží podle ustanovení § 58 odst. 3 písm. b) „**zákona o přestupcích**”. Policejní orgán „věc odloží, není-li dáno podezření z přestupku nebo nelze-li přestupek projednat, anebo nezjistí-li do jednoho měsíce ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující podezření, že jej spáchala určitá osoba; pominou-li důvody odložení, věc oznámí, není-li namístě věc vyřídit jinak”.¹³⁵ Policista je dále povinen podle ustanovení § 58 odst. 4 „**zákona o přestupcích**” vyrozumět do třiceti dnů oznamovatele, pokud o to požádá, o provedených opatřeních.¹³⁶

Takto odložený spisový materiál je následně uložen na MO Vokovice k jeho dalšímu možnému využití (v případě následného zjištění pachatele).

5.2 Příklad dokumentace přestupku se známým pachatelem

Na linku 158 bylo telefonicky oznámeno, že v Praze 6, v územním obvodu MO Vokovice, došlo ke krádeži okapových svodů z rodinného domu, kdy pachatel odcizený okapový svod umístil do igelitové tašky žluté barvy s nápisem „Billa” a z místa odchází. Dále byl oznamovatelem předán policistovi integrovaného operačního střediska krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, který telefonické oznámení přijal popis uvedeného pachatele a směr jeho odchodu z místa skutku.

Na místo byla ihned, prostřednictvím příslušného operačního střediska policie, vyslána nejbližší policejní motorizovaná hlídka (v tomto případě hlídka MO Vokovice), které byly od operačního střediska předány, přes radiostanici, veškeré informace týkající se uvedeného oznámení. Operační středisko identifikuje nejbližší hlídku podle GPS lokátorů instalovaných ve služebních vozidlech, které se zobrazují na elektronické mapě příslušného operačního střediska policie.

Motorizovaná hlídka MO Vokovice dorazila na místo uvedeného skutku, kdy se vydala pátrat ve směru odchodu pachatele uvedeného skutku. Po chvíli byl v ulici nedaleko od místa spáchání skutku nalezen muž odpovídajícího popisu, který měl v ruce igelitovou tašku žluté barvy s nápisem „Billa”. Hlídka tohoto muže zastavila a vyzvala

¹³⁵ JEMELKA L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkovém řízení. komentář*. Praha, 2011, s. 134.

¹³⁶ ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, § 58 odst. 4.

jej k prokázání totožnosti podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. a) „**zákona o Policii ČR**“. „Policista je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu podezřelou ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu.“¹³⁷ Uvedená osoba této výzvě vyhověla, předložila hlídce svůj občanský průkaz a zároveň se hlídce MO Vokovice doznala k tomu, že v nedaleké ulici odcizila okapový svod z čelní strany rodinného domu. Hlídka dále využila ustanovení § 61 odst. 1 „**zákona o Policii ČR**“ a vyzvala osobu, aby hlídku následovala na MO Vokovice k sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení. Osoba této výzvě vyhověla a dobrovolně následovala hlídku na MO Vokovice, kam byla převezena služebním vozidlem. Po cestě osoba hlídce označila místo spáchání skutku, kde odcizila dva metry okapového svodu, který vysunula z horní části svodu, zohýbala jej, čímž došlo k jeho poškození a následně jej umístila do výše uvedené igelitové tašky.

Na místo spáchání skutku byla vyslána další hlídka MO Vokovice s policisty určenými ke zpracování nápadu trestné a přestupkové činnosti. Tato na místě kontaktovala majitelku rodinného domu, v tomto případě poškozenou ve věci, a zjistila její totožnost. Na místě byla s poškozenou odhadnuta škoda na odcizeném okapovém svodu na částku 3 000 Kč. Poškozená byla dále poučena o dalším postupu ve věci, kdy bude následně předvolána na MO Vokovice k sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení a z její strany bude nutné dodat vyčíslení způsobené škody, neboť byla informována o skutečnosti, že okapový svod byl zajištěn, ale je jedním pachatele poškozen, bez možnosti jeho uvedení do původního stavu. Hlídka na místě pořídila fotodokumentaci služebním fotoaparátem, která bude následně přiložena ke spisovému materiálu. Na místě byl učiněn pokus o kontaktování oznamovatele skutku, který věc oznámil telefonicky na linku 158, ale tento se k hlídce nepřihlásil a policii již telefon, ze kterého své oznámení učinil, nezvedal. Z výše uvedeného důvodu se tedy jedná o anonymní oznámení.

Na MO Vokovice byla věc, na základě zjištěných skutečností (odcizení z volně přístupného místa, výše škody, která zcela zřejmě nepřesáhne částku 5 000 Kč), kvalifikována jako přestupek proti majetku podle ustanovení § 50 odst. 1 písm. a) „**zákona o přestupcích**“. „Přestupku se dopustí ten, kdo úmyslně způsobí škodu na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem nebo zničením či poškozením věci

¹³⁷ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, § 63 odst. 2 písm. a).

z takového majetku, nebo se o takové jednání pokusí.”¹³⁸ Komentář k „**zákonu o přestupcích**” k tomuto ustanovení doplňuje: „Přestupku se dopustí ten, kdo úmyslně způsobí škodu na cizím majetku krádeží. Krádež můžeme definovat jako přisvojení si cizí věc tím, že se jí pachatel přestupku zmocní a způsobí tak na cizím majetku škodu. Pokud nebude škoda dosahovat částky 5 000 Kč, bude se jednat o přestupek. Pokud však bude škoda dosahovat částky nejméně 5 000 Kč (škoda nikoliv nepatrná), bude naplněn formální znak trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) TrZ.”¹³⁹

Na MO Vokovice, po právní kvalifikaci skutku, je dozorčí službou uvedený skutek zaevidován, tzv. „založen”, do elektronického informačního systému Evidence trestního řízení (pozn. zpracovatele - blíže viz kapitola 4 Informační systémy využívané místním oddělením policie). Zde je výše uvedenému skutku přiděleno konkrétní číslo jednací, pod kterým je zadokumentován. V tomto případě je zde vyplněna doba spáchání skutku, právní kvalifikace, výše způsobené škody, popis skutku, provedená opatření, místo spáchání skutku, totožnost zúčastněných osob, včetně jejich postavení (např. poškozený, svědek, podezřelý atd.) a seznam odcizených věcí.

Po tzv. „založení” spisu je s podezřelým (v tomto případě s osobou, která se k uvedenému skutku doznala a byl u ní nalezen odcizený okapový svod) sepsán Úřední záznam o podání vysvětlení podle ustanovení § 61 odst. 1 „**zákonu o Policii ČR**”, ve kterém je podezřelý dotazován na své kontaktní údaje, doručovací adresu, telefonní, popř. jiný kontakt a je mu zde umožněno vyjádřit se ke skutku, ze kterého je podezřelý. Po sepsání Úředního záznamu o podaném vysvětlení je podezřelý vyzván podle ustanovení § 34 „**zákonu o Policii ČR**” k vydání odcizeného okapového svodu.

„Policista je oprávněn vyzvat osobu k vydání věci, a) lze mít za to, že v řízení o přestupku může být uloženo její propadnutí anebo může být zabráná, nebo b) jde o věc důležitou pro řízení o přestupku. Po předchozí marné výzvě k vydání věci podle odstavce 1, je policista oprávněn tuto věc odejmout. Nelze odejmout věc, jejíž hodnota je v nápadném nepoměru k povaze přestupku.”¹⁴⁰

¹³⁸ ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, § 50 odst. 1 písm. a).

¹³⁹ JEMELKA L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkovém řízení. komentář*. Praha, 2011, s. 268.

¹⁴⁰ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, § 34 odst. 1-2.

Podezřelý této výzvě vyhověl a odcizený okapový svod dobrovolně vydal. Policista má za povinnost o vydání věci sepsat úřední záznam, osobě vystavit potvrzení a vydanou věc předat orgánu, který je příslušný o přestupku rozhodnout.¹⁴¹ Po provedení těchto úkonů podezřelý opouští MO Vokovice, neboť nebyl omezen ze strany policie na osobní svobodě (v tomto případě zajištěn podle ustanovení § 26 „**zákona o Policii ČR**“), k jeho současnému omezení není žádný zákonný důvod a osoba již v tuto chvíli není dále potřebná pro Policii ČR.

Hlídky MO Vokovice, které byly na místě skutku, sepiší úřední záznamy o jejich provedených opatřeních a šetření na místě přestupku. Takto vytvořený spisový materiál je dozorčí službou předložen vedoucímu MO Vokovice ke kontrole. Vedoucí jej následně přidělí konkrétnímu policistovi k tzv. „zpracování“.

Policista MO Vokovice, kterému byl spisový materiál přidělen, předvolá poškozenou ve věci k sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení podle ustanovení § 61 odst. 1 „**zákona o Policii ČR**“. Poškozená se v tomto záznamu vyjádří k výši způsobené škody, která vznikla její osobě jednáním neznámého pachatele a dodá vyčíslení způsobené škody (v tomto případě fakturu opravy na částku 2 580 Kč). Poškozenou dále poučí o skutečnosti, že věc bude postoupena příslušnému správnímu orgánu k projednání.

Takto zpracovaný materiál je policista povinen podle ustanovení § 58 „**zákona o přestupcích**“, oznámit příslušnému správnímu orgánu (v tomto případě Úřad městské část pro Prahu 6, odbor vnitřních věcí). Tato povinnost vychází z toho, že orgány policie oznamují příslušným správní orgánům přestupky, které zjistily, pokud nejsou samy příslušné k jejich projednání. V oznámení mají za povinnost uvést zejména důkazní prostředky, které dokazují, že se ve věci jedná o přestupek, a že jej spáchala konkrétní osoba. Oznámení je policista povinen učinit nejdéle do třiceti dnů ode dne, kdy se o přestupku policejní orgán dozvěděl.¹⁴²

Na základě této povinnosti sepiše policista Oznámení o přestupku (viz Příloha IV. - vzor Oznámení přestupku), ke kterému přiloží veškeré pořízené dokumenty (úřední záznamy, vyčíslení škody atd.), a takto zkompletovaný spisový materiál zašle

¹⁴¹ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, § 34 odst. 3.

¹⁴² ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo*. Praha, 2007, s. 133.

na výše uvedený, příslušný správní orgán. Kopie spisového materiálu se uloží na MO Vokovice k dalšímu možnému využití.

5.3 Příklad dokumentace trestného činu s neznámým, případně známým pachatelem

Na součást Policie ČR, MO Vokovice bylo telefonicky oznámeno od osoby L.M., že došlo k vloupání do rodinného domu v Praze 6, v územním obvodu Místního oddělení Vokovice. Po přijetí tohoto oznámení, dozorčí služba MO Vokovice na místo nejprve vysílá hlídku MO Vokovice k prověření oznámení, spojením se s oznamovatelem a zjištění jeho totožnosti podle ustanovení § 63 odst. 1 písm. j) „**zákona o Policii ČR**“. „Policista je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu, která je oznamovatelem podezřelá ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu.“¹⁴³ Hlídka od oznamovatele zjistí bližší informace týkající se jeho oznámení a zajistí místo činu. Po zjištění bližších informací od hlídky dozorčí služba MO Vokovice vysílá na místo policistu určeného ke zpracování nápadu trestné činnosti a prostřednictvím příslušného operačního střediska zajistí vyslání stálé výjezdové skupiny služby kriminální policie a vyšetřování Obvodního ředitelství policie Praha I (dále „SVS SKPV OŘP P-I“).

Po příjezdu policisty určeného ke zpracování nápadu trestné činnosti tento od hlídky MO Vokovice přebírá veškeré doposud zjištěné poznatky a místo činu. V případě potřeby hlídka zaúkoluje k provedení dílčích úkonů na místě (např. střežení vstupu na místo činu) nebo k sepsání úředního záznamu o jejích úkonech na místě činu. Tento však hlídka sepíše pouze v případech, pokud se jí podařilo zjistit konkrétní poznatky k osobě pachatele, nebo jiné důležité informace k prověřované události.

Již z prvotního oznámení a následného zjištění bližších informací vyplynulo, že na místě došlo ke spáchání trestných činů krádež podle ustanovení § 205 „**trestního zákoníku**“ a porušování domovní svobody podle ustanovení § 178 „**trestního zákoníku**“. Policejní orgán tedy na místě zahajuje úkony trestního řízení ve smyslu ustanovení § 158 „**trestního řádu**“ a dále na místě postupuje podle trestního řádu.

Komentář k trestnímu řádu k ustanovení § 158 „**trestního řádu**“ uvádí: „Postup před zahájením trestního stíhání (§ 158 až 159b) je upraven v hlavě deváté trestního

¹⁴³ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, § 63 odst. 1 písm. j).

řádu jako první stadium trestního řízení a současně i přípravného řízení (srov. § 12 odst. 10), neboť orgány činné v trestním řízení (§ 12 odst. 1) v něm na rozdíl od předcházejících fází již postupují (výjimka se týká obecného ustanovení § 158 odst. 1) zásadně podle ustanovení trestního řádu. Jde tedy o počátek trestního procesu, jehož úlohou je zjišťovat podmínky, na základě nichž může být učiněn závěr o přechodu věci do dalšího úseku trestního řízení nebo závěr o tom, že tu takové podmínky chybí a je nutno věc řešit mimo rámec trestního řízení. 1 Jinak řečeno úlohou postupu do zahájení trestního stíhání je odhalení a prověření skutečností nasvědčujících spáchání trestného činu a směřujících ke zjištění jeho pachatele, čímž jsou zároveň opatřovány nezbytné podklady pro zahájení trestního stíhání (§ 160 odst. 1) nebo pro vydání jiného rozhodnutí (srov. § 159a a 159b). Současně se zde opatřují potřebné podklady, nezbytná vysvětlení, zajišťují stopy trestného činu a další důkazy, u nichž hrozí nebezpečí jejich zmaření, zničení nebo ztráty (srov. zejména § 158 odst. 3, 8 a § 158a). V důsledku toho postup před zahájením trestního stíhání má zvláště po novele provedené zákonem č. 265/2001 Sb., která v podstatně větším rozsahu umožnila opatřování a provádění procesně relevantních důkazů v této fázi trestního řízení (srov. § 158 odst. 3, 8, § 158a a § 158b až 158e), důležitý význam nejen pro přípravné řízení trestní, ale i pro projednání věci v řízení před soudem.”¹⁴⁴

Policista dále zjišťuje od zúčastněných bližší informace o způsobu vniknutí pachatele, výši škody, době spáchání trestného činu a vyčkává příjezdu SVS SKPV OŘP P-I. Po jejím příjezdu, ve složení vedoucího výjezdu („pracovník služby kriminální policie a vyšetřování“) a kriminalistický technik, předá SVS SKPV OŘP P-I všechny doposud zjištěné informace a společně s touto provede ohledání místa činu jako neodkladný a neopakovatelný úkonu v trestním řízení. Kriminalistický technik pořídí fotodokumentaci služebním fotoaparátem a provede veškerá opatření k zajištění upotřebitelných kriminalistických stop, které na místě zanechal neznámý pachatel. Tyto mohou sloužit k jeho pozdějšímu vypátrání a identifikaci (např. jako v tomto případě, zajištění stop pachových, daktyloskopických a biologických). Na místě zjištěno, že neznámý pachatel, na nezjištěném místě překonal 2 metry vysoké oplocení, čímž vnikl na pozemek rodinného domu, kde v zadní části domu rozbil skleněnou výplň okna v přízemí, vedoucího do kuchyně, vnikl do rodinného domu, tento prohledal a odcizil notebooky a další věci v celkové hodnotě 26 150 Kč. Dále způsobil škodu na rozbítí skleněné výplně ve výši 2 000 Kč.

¹⁴⁴ ŠÁMAL, P., a kolektiv. *Trestní řád. komentář*. Praha, 2008, s. 1184.

Po provedení všech prvotních úkonů na místě činu, jak ze strany ZDS MO Vokovice, tak ze strany SVS SKPV OŘP Praha I, je oznamovatel (popř. poškozený) seznámen s výsledky provedeného ohledání místa činu. Dále je převezen na MO Vokovice k provedení dalších úkonů v trestním řízení. Na MO Vokovice je určena přesná právní kvalifikace uvedeného skutku. V tomto případě, na základě způsobené škody ve výši 26.150,-Kč na odcizených věcech, způsobu vniknutí, to jest po překonání jistící překážky, neznámý pachatel vnikl do obývaného prostoru, je skutek kvalifikován jako přečin krádež podle § 205 odst. 1 písm. a), b) „**trestního zákoníku**“ spáchaný v jednočinném souběhu s přečinem porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 „**trestního zákoníku**“.

Trestní zákoník v ustanovení § 205 odst. 1 písm. a), b) definuje krádež: „Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a

- a) způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou,
- b) spáchání čin vloupáním.“¹⁴⁵

Komentář k „**trestnímu zákoníku**“ k písm. a) dodává: „Způsobením škody nikoliv nepatrné se rozumí následek ve formě škody nejméně v částce 5 000 Kč, což vyplývá z výkladového pravidla v § 138 odst. 1 pro určení hranic výše škody. Jde o nejnižší hranici podle trestního zákoníku.“¹⁴⁶ Spáchání činu vloupáním komentář definuje: „Vloupáním se podle § 121 rozumí vniknutím do uzavřeného prostoru lští, nedovoleným překonáním uzamčení nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly.“¹⁴⁷

Přečin porušování domovní svobody podle ustanovení § 178 odst. 1, 2 „**trestního zákoníku**“: „Kdo neoprávněně vnikne do obydlí jiného nebo tam neoprávněně setrvá, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta. Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, užije-li při činu uvedeném v odstavci 1 násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí nebo překoná-li překážku, jejímž účelem je zabránit vniknutí.“¹⁴⁸ Komentář k tomuto ustanovení dodává: „Neoprávněným vniknutím do obydlí jiného je nežádoucí, bez souhlasu nebo proti vůli oprávněného uživatele uskutečněného vejítí do domu, bytu nebo jiného prostoru

¹⁴⁵ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, § 205 odst. 1 písm. a), b).

¹⁴⁶ ŠÁMAL, P., a kolektiv. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. komentář*. Praha, 2010, s. 1792.

¹⁴⁷ ŠÁMAL, P., a kolektiv. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. komentář*. Praha, 2010, s. 1793.

¹⁴⁸ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, § 178 odst. 1, 2.

sloužící k bydlení, jakož i do příslušenství k nim náležející, jímž se zasahuje do domovní svobody jiného.¹⁴⁹ K odst. 2 doplňuje: „Překážkou, jejímž účelem je zabránit vniknutí, je jakákoliv zábrana proti vniknutí do obydlí, a proto to jsou zejména zamčené dveře, plot, zábradlí balkonu, mříže, ale i okno přístupné jen s použitím žebříku. Překážka nemusí být překonána s použitím násilí, ale postačí jakékoliv její odstranění, otevření, přeskočení, přelezení apod.“¹⁵⁰

Po přesné právní kvalifikaci skutku, dozorčí služba, skutek zaeviduje („založí“) do informačního systému Evidence trestního řízení. V tomto případě je zde vyplněna doba spáchání skutku, právní kvalifikace, výše způsobené škody, popis skutku, provedená opatření, místo spáchání skutku, totožnost zúčastněných osob, včetně jejich postavení (např. poškozený, svědek, podezřelý atd.), seznam odcizených věcí a seznam zajištěných stop na místě činu v rámci jeho ohledání.

Po tomto zaevidování spisu policista MO Vokovice přítomný na místě činu sepiše Úřední záznam, ve kterém uvede veškeré zjištěné skutečnosti a provedené úkony na místě. Dále zpracuje „Protokol o ohledání místa činu“ o provedených úkonech na místě v souvislosti s jeho ohledáním a zajištěním kriminalistických stop. Tento protokol je zpracován ve smyslu ustanovení § 113 „**trestního řádu**“. (viz Příloha V. - vzor Protokolu ohledání místa činu). Ohledání místa činu se koná, mají-li být přímým pozorováním objasněny skutečnosti důležité pro trestní řízení. Protokol o ohledání musí poskytovat úplný a věrný obraz předmětu ohledání, proto se k němu přikládají fotografie, náčrty a jiné pomůcky.¹⁵¹ Komentář „**trestního řádu**“ k ustanovení § 113 doplňuje: „Při sepisování protokolu o ohledání musí být dbáno na přesnost, důkladnost a úplnost (úplný a věrný obraz předmětu ohledání), neboť často již nelze ohledání opakovat (např. ohledání místa činu lze opakovat zpravidla už jen za podstatně zhoršených podmínek pro zjištění a zajištění stop trestného činu, když v mezidobí dochází k porušení a překrytí těchto stop).“¹⁵²

Na MO Vokovice je s oznamovatelem (v tomto případě má oznamovatel zároveň i postavení poškozeného) sepsán Úřední záznam o podaném vysvětlení podle ustanovení § 158 odst. 6 „**trestního řádu**“. (viz Příloha VI. - vzor Úředního záznamu o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu). „O obsahu vysvětlení, která

¹⁴⁹ ŠÁMAL, P., a kolektiv. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. komentář*. Praha, 2010, s. 1594.

¹⁵⁰ ŠÁMAL, P., a kolektiv. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. komentář*. Praha, 2010, s. 1596.

¹⁵¹ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), In *Sbírka zákonů, České republiky*. 1961, částka 66, § 113.

¹⁵² ŠÁMAL, P., a kolektiv. *Trestní řád. komentář*. Praha, 2008, s. 981.

nemají povahu neodkladného nebo neopakovatelného úkonu, se sepíše úřední záznam. Úřední záznam slouží státnímu zástupci a obviněnému ke zvážení návrhu, aby osoba, která takové vysvětlení podala, byla vyslechnuta jako svědek, a soudu k úvaze, zda takový důkaz provede.”¹⁵³

Poškozený je dále seznámen s formulářem „Poučení o poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných” (viz Příloha VII. - vzor formuláře) a s formulářem „Poučení poškozeného - oběti trestného činu v trestním řízení” (viz Příloha VIII. - vzor formuláře). Poškozený seznámení s těmito poučeními potvrdí svým podpisem a každé straně těchto formulářů, které jsou následně přiloženy ke spisovému materiálu.

Ze strany dozorčí služby MO Vokovice je zaevidovaný skutek, s daty vložený do informačního systému Evidence trestního řízení, vložen („takzvaně překlopen“) do elektronického Informačního systému Kriminalisticky sledované události (pozn. zpracovatele - viz kapitola 4 Informační systémy využívané místním oddělením policie). Uvedené tzv. „překlopení” je možné na základě elektronického propojení informačních systémů „**Evidence trestního řízení**” a „**Kriminalisticky sledované události**”. Do tohoto systému, který funguje na stejných principech jako „Evidence trestního řízení”, se však vkládají pouze sledované úmyslné trestné činy a jedná se o celorepublikovou databázi. Dozorčí služba MO Vokovice sepíše Záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle ustanovení § 158 odst. 3 „**trestního řádu**” (viz Příloha IX. - vzor Záznamu o zahájení úkonů trestního řízení). „O zahájení úkonů trestního řízení k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, sepíše policejní orgán neprodleně záznam, ve kterém uvede skutkové okolnosti, pro které řízení zahajuje, a způsob, jakým se o nich dověděl. Opis záznamu zašle do 48 hodin od zahájení trestního řízení státnímu zástupci. Hrozí-li nebezpečí z prodlení, policejní orgán záznam sepíše po provedení potřebných neodkladných a neopakovatelných úkonů.”¹⁵⁴

Tento záznam tedy slouží zejména k informování Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 6, jako nadřízeného orgánu MO Vokovice v trestním řízení

¹⁵³ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), In *Sbírka zákonů, České republiky*. 1961, částka 66, § 158 odst. 6.

¹⁵⁴ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), In *Sbírka zákonů, České republiky*. 1961, částka 66, § 158 odst. 3.

o skutečnosti, že byly v dané věci zahájeny úkony trestního řízení a datum jejich zahájení.

Vedoucí SVS SKPV OŘP P-I přítomný na místě je povinen sepsat Úřední záznam o činnosti výjezdové skupiny na místě činu, který je následně přiložen ke spisovému materiálu a kriminalistický technik vloží do systému „**Evidence trestního řízení**” pořízenou fotodokumentaci na místě činu.

Takto zkompletovaný spisový materiál je dozorčí službou následně předložen vedoucímu MO Vokovice ke kontrole a tento jej přidělí konkrétnímu policistovi k tzv. „zpracování”.

Policista, zpracovávající trestný čin, má dva měsíce na prověřování uvedeného skutku, za účelem zjištění jeho pachatel. Tato lhůta vychází z ustanovení §159 odst. 1 písm. a) „**trestního řádu**”: „Policejní orgán je povinen prověřit skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, do dvou měsíců od jejich přijetí, jde-li o věc patřící do příslušnosti samosoudce.”¹⁵⁵ Samosoudce podle trestního řádu, koná řízení o trestných činech s horní hranicí odnětí svobody, nepřevyšující pět let.¹⁵⁶

Pokud není tuto lhůtu schopen dodržet, je povinen státnímu zástupci dozorující trestný čin, písemně zdůvodnit jaké úkony je třeba ještě provést a jakou dobu bude prověřování pokračovat. Státní zástupce je podle trestního řádu oprávněn pokynem policejnímu orgánu změnit seznam úkonů, které je potřeba provést a stanovit odlišnou dobu k jejich provedení, o kterou prověřování prodlouží.¹⁵⁷

V rámci tohoto prověřování policista provádí opakované šetření v místě spáchání činu za účelem zjištění svědků či jiných poznatků ke spáchání trestného činu. V případě zajištění kriminalistických stop na místě činu (např. daktyloskopických) tyto zašle k provedení expertizy (např. zjištění jejich upotřebitelnosti a srovnání se sbírkou) na příslušný Odbor kriminalistické techniky a expertiz Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy.

¹⁵⁵ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), In *Sbírka zákonů, České republiky*. 1961, částka 66, § 159 odst. 1 písm. a).

¹⁵⁶ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), In *Sbírka zákonů, České republiky*. 1961, částka 66, § 314a odst. 1.

¹⁵⁷ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), In *Sbírka zákonů, České republiky*. 1961, částka 66, § 159 odst. 2.

Kriminalistická stopa: „jakákoliv změna v materiálním prostředí nebo ve vědomí člověka, která příčinně či alespoň místně a časově souvisí s vyšetřovanou událostí, obsahuje kriminalisticky relevantní informaci nebo trestněprávně relevantní informaci, je zjistitelná, zajistitelná a využitelná pomocí přístupných kriminalistických, přírodovědných a technických metod, prostředků a postupů.“¹⁵⁸

Kriminalistická expertiza: „metoda kriminalistické praxe zaměřená na zkoumání, odhalení, zajištění a objasnění kriminalisticky relevantních skutečností potřebných při dokazování v trestním řízení, a to za použití odborných znalostí, metod a prostředků z různých oblastí vědy, techniky umění a řemesel. Kriminalistická expertiza umožňuje odpovědět na přesně definované otázky a je svou podstatou procesem utváření znaleckého důkazu. Výsledek expertizy je důkazním prostředkem upraveným trestním řádem. Platný trestní řád pojem expertiza nepoužívá, upravuje pouze procesní aspekty opatření a zajištění důkazu znalcem.“¹⁵⁹

Daktyloskopická stopa: „otisk nebo vtisk prstů, dlaní a chodidel s vyznačenými papilárními liniemi, které nesou informaci o povrchové struktuře částí lidského těla a mají příčinný, místní, časový a jiný vztah k objasňované události. Daktyloskopickou lze fixovat a ukládat do daktyloskopických sbírek pro případnou identifikaci osob.“¹⁶⁰

Daktyloskopická sbírka: „sbírka archivovaných daktyloskopických karet s otisky prstů a dlaní rukou osob, které byly v minulosti daktyloskopovány; součástí je i sbírka stop z míst neobjasněných trestných činů. Sbírkou jsou převedeny do počítačové formy a slouží pro práci systému AFIS 2000.“¹⁶¹

AFIS 2000: „systém AFIS automaticky porovnává daktyloskopické otisky a stopy podle rozmístění charakteristických znaků (markantů) a předkládá obsluze kandidáty shody, které vybírá z databáze otisků a databáze stop.“¹⁶²

Pokud se provedeným šetřením nepodaří v uvedené lhůtě dvou měsíců, zjistit žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že výše uvedený trestný čin spáchala určitá osoba, policista sepíše Usnesení podle ustanovení § 159a odst. 5 „**trestního řádu**“ (viz Příloha X. - vzor Usnesení). „Státní zástupce nebo policejní orgán věc odloží též tehdy, pokud

¹⁵⁸ STRAUS, J., VAVERKA F. *Slovník kriminalistických pojmů a osobností*. Plzeň, 2010, s. 102.

¹⁵⁹ STRAUS, J., VAVERKA F. *Slovník kriminalistických pojmů a osobností*. Plzeň, 2010, s. 98.

¹⁶⁰ STRAUS, J., VAVERKA F. *Slovník kriminalistických pojmů a osobností*. Plzeň, 2010, s. 42-43.

¹⁶¹ STRAUS, J., VAVERKA F. *Slovník kriminalistických pojmů a osobností*. Plzeň, 2010, s. 42.

¹⁶² STRAUS, J., VAVERKA F. *Slovník kriminalistických pojmů a osobností*. Plzeň, 2010, s. 22.

se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání (§ 160). Pominou-li důvody odložení, trestní stíhání zahájí.¹⁶³ Toto usnesení je policejní orgán povinen doručit poškozenému, pokud je známa jeho totožnost a do 48 hodin státnímu zástupci.¹⁶⁴

V případě, že se provedeným šetřením podaří zjistit skutečnosti nasvědčující tomu, že uvedený trestný čin spáchala určitá osoba (např. porovnáním zajištěných daktyloskopických stop na místě činu se sbírkou bude zjištěna shoda daktyloskopických otisků s konkrétní osobou), policista neprodleně o této skutečnosti informuje státního zástupce, který spisový materiál dozoruje, k dohodnutí dalšího postupu.

Státní zástupce ve věci vydá pokyn, aby byl spisový materiál předán službě kriminální policie a vyšetřování za účelem zahájení trestního stíhání konkrétní osoby podle ustanovení § 160 odst. 1 „**trestního řádu**“. „Nasvědčují-li prověřováním podle § 158 zjištěné a odůvodněné skutečnosti tomu, že byl spáchán trestný čin, a je-li dostatečně odůvodněn závěr, že jej spáchala určitá osoba, rozhodne policejní orgán neprodleně o zahájení trestního stíhání této osoby jako obviněného, pokud není důvod k postupu podle § 159a odst. 2 a 3 nebo § 159b odst. 1. Výrok usnesení o zahájení trestního stíhání musí obsahovat popis skutku, ze kterého je tato osoba obviněna, aby nemohl být zaměněn s jiným, zákonné označení trestného činu, který je v tomto skutku spatřován; obviněný musí být v usnesení o zahájení trestního stíhání označen stejnými údaji, jaké musí být uvedeny o osobě obžalovaného v rozsudku (§ 120 odst. 2). V odůvodnění usnesení je třeba přesně označit skutečnosti, které odůvodňují závěr o důvodnosti trestního stíhání.“¹⁶⁵

V tomto případě je spisový materiál předán konkrétní součásti služby kriminální policie a vyšetřování za účelem zahájení trestního stíhání a základní útvar služby pořádkové policie již ve věci neprovádí žádné úkony, neboť věc přešla do působnosti útvaru služby kriminální policie a vyšetřování, který pokračuje ve vyšetřování uvedeného skutku.

¹⁶³ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), In *Sbírka zákonů, České republiky*. 1961, částka 66, § 159a odst. 5.

¹⁶⁴ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), In *Sbírka zákonů, České republiky*. 1961, částka 66, § 159a odst. 6.

¹⁶⁵ ŠÁMAL, P., a kolektiv. *Trestní řád. komentář*. Praha, 2008, s. 1278.

Závěr

V závěru bakalářské práce zpracovatel konstatuje, že toto téma bylo vybráno s ohledem k jeho profesním zkušenostem získaným službou na základním útvaru služby pořádkové policie, konkrétně v rámci Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, Obvodního ředitelství policie Praha I, Místního oddělení Vokovice. Zde postupně („v rámci svého služebního postupu“) vykonával nebo vykonává veškeré činnosti oddělení, od hlídkové přes obchůzkovou službu (jejíž součástí je i spolupráce se státními orgány, orgány územních samosprávných celků, fyzickými a právníckými osobami, včetně preventivních i represivních činností policie) až po dozorčí službu. Tato v sobě zahrnuje i vedení a vkládání dat do evidencí a informačních systémů, administrativní a procesní činnost, hláskou službu a úzkou spolupráci s recepční službou. Taktéž se během své služby zúčastnil mnoha policejních akcí, policejních opatření a bezpečnostních opatření, což v sobě obsahuje i součinnost s ostatními službami policie.

Tato práce měla za cíl představit základní útvary služby pořádkové policie, tedy obvodní a místní oddělení jako základní organizační články krajských ředitelství policie. V úvodu byla definována organizace Policie ČR až po její základní útvary a stručně představen vybraný základní útvar, tedy Místní oddělení policie, včetně kvantitativních ukazatelů nápadu protiprávní činnosti na této vybrané policejní součásti. Byly rozebrány základní úkoly těchto útvarů vycházející přímo ze základních úkolů Policie ČR uvedených v ustanovení § 2 „**zákonu o Policii ČR**“ a rozvinutých v Interních aktech řízení Policie ČR. Dále podrobně charakterizovala metody činnosti těchto útvarů vycházející z metod činnosti služby pořádkové policie, tedy z policejní prevence a represe. Taktéž podrobně definovala jednotlivé formy činnosti základních útvarů služby pořádkové policie popsané jak v policejní literatuře, tak v Interních aktech řízení Policie ČR.

V rámci forem činnosti základních útvarů služby pořádkové policie byly představeny základní informační systémy využívané uvedenými útvary, tedy informační systém „**Evidence trestního řízení**“ jednotlivých krajských ředitelství policie a celorepublikový informační systém „**Kriminalisticky sledované události**“. V praktické, neboli empirické části bakalářské práce byl kladen důraz na formu činnosti základních útvarů služby pořádkové policie, spočívající v procesních činnostech, tedy

v plnění úkolů v trestním, přestupkovém a správním řízení. V rámci tohoto byly uvedeny jednotlivé kazuistiky způsobu dokumentace a vyřízení přestupkové a trestné činnosti a vybrané policejní součásti, včetně definic jednotlivých ustanovení, zákonných oprávnění a povinností daných Policií ČR zákony České republiky.

Na základě názoru zpracovatele lze tedy konstatovat, že tato práce svůj cíl, představit Policii ČR a její základní útvary, popsat jejich práci, úkoly, metody a formy činnosti, splnila. Základní útvary služby pořádkové policie jsou, podle názoru zpracovatele a jeho vlastních praxeologických zkušeností, velmi důležité součásti, bez kterých si lze jen těžko práci policie jako celku představit, neboť policisté těchto oddělení jsou ve většině případů na místech různých událostí první a jejich povinností je věc správně vyhodnotit, což není lehké, a přijmout potřebná, odpovídající opatření. Bohužel na většině území České republiky jsou to po všech policejních reformách jediní policisté, kteří tam zbyli a to poměrně v malém počtu.

Práce základních útvarů služby pořádkové policie je v rámci Policie ČR velmi rozmanitá, neboť se účastní prakticky všech věcí týkajících se policie v rámci své územní působnosti. Ne vždy jsou na to plně personálně i materiálně vybaveny, jejich pozice v rámci policie je velmi nízká a bohužel dle názoru i vlastních praxeologických zkušeností zpracovatele, práci těchto útvarů, většina ostatních policistů nedoceňuje.

V úplném závěru zpracovatel vidí jako navrhované opatření ke zlepšení práce uvedených základních útvarů, jednak zvýšení počtu policistů zařazených na těchto útvarech, což je však v dnešní personální situaci celé policie (i přes jisté zlepšení v posledních letech) stále dosti nereálné. Podle názoru zpracovatele se v současné době podařilo vedení Policie ČR alespoň zastavit úbytek policistů na všech jejích součástech, což by mohlo být do budoucna první pozitivum. Další opatření vidí ve snížení celkové administrativní zátěže Policie ČR především v trestním a přestupkovém řízení. Již z uvedených kazuistik jednotlivých případů trestné a přestupkové činnosti je vidět obrovský výčet různých úředních záznamů a protokolů, které musí policisté zpracovávat i při tzv. „bagatelní“ trestné a přestupkové činnosti. Toto by však vyžadovalo změny zákonů (např. trestního řádu při úkonech před zahájením trestního stíhání konkrétní osoby), ke kterým je však potřeba politické vůle zákonodárců České republiky.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BANDŽAK, J. *Správní právo - obecná část*. vyd. 1. Praha : Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2011. 288s. ISBN 978-80-7452-021-1.
2. CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRIVNA, T., a kolektiv. *Trestní právo procesní*. 5.vyd. Praha : ASPI, 2008, 824 s. ISBN 978-80-7357-348-5.
3. ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo*. 14. aktualizované vyd. Praha : LINDE PRAHA, 2007, 496 s. ISBN 978-80-7201-651-8.
4. CHMELÍK, J., a kolektiv. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2005, 532s. ISBN 80-86898-36-9.
5. CHMELÍK, J., a kolektiv. *Trestní řízení*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2014, 509 s. ISBN 978-80-7380-488-6.
6. JEMELKA L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkovém řízení. komentář*. 1.vyd. Praha : C. H. Beck, 2011, 555s. ISBN 978-80-7400-355-4.
7. MACEK, P. *Pořádková činnost policie : obecná část*. 2.upr.vyd. Praha : Police history, 2008. 87s. ISBN 978-80-86477-45-9.
8. MACEK, P., a kolektiv. *Pořádková činnost policie : zvláštní část*. Praha : Police history, 2003. 165 s. ISBN 978-80-86477-16-9.
9. NOVOTNÝ, F., SOUČEK, J., a kolektiv. *Trestní právo procesní*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009, 410 s. ISBN 978-80-7380-237-0.
10. PÁNA, L., SOMR, M. *Metodologie a metody výzkumu*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2007, 164 s. ISBN 978-80-86708-52-2.
11. STRAUS, J., a kolektiv. *Kriminalistická taktika*. 2. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008, 291 s. ISBN 978-80-7380-095-6.
12. STRAUS, J., VAVERKA F. *Slovník kriminalistických pojmů a osobností*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. 349 s. ISBN 978-80-7380-258-5.
13. SVATOŠ, R. *Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010, 174s. ISBN 978-80-86708-21-8.
14. SVATOŠ, R. *Prevence kriminality*. 1. vydání. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2014. 132 s. ISBN 978-80-87472-76-7.

15. ŠÁMAL, P., a kolektiv. *Trestní řád. komentář*. 6.vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, 3004 s. ISBN 978-80-7400-043-0.
16. ŠÁMAL, P., a kolektiv. *Trestní zákoník I. § 1 až 139. komentář*. 1.vyd. Praha : C. H. Beck, 2009, 1303 s. ISBN 978-80-7400-109-3.
17. ŠÁMAL, P., a kolektiv. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. komentář*. 1.vyd. Praha : C. H. Beck, 2010, 2011s. ISBN 978-80-7400-178-9.
18. VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. komentár*. 1.vyd. Praha : C. H. Beck, 2009, 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0.

Elektronické zdroje

1. POLICIE ČR. Informační systém KSU. Kriminalisticky sledované události. In *Centrální portál. Informační systémy* [online]. Praha : Policejní prezidium ČR. Odbor systémového řízení a informatiky, 2015 [cit. 2015-01-22]. Dostupné z WWW: <http://www.cportal.pcr.cz/inf_sys/Systemy_popis/KSU_2.html>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4086-4156.
2. ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 19. října 2000, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 98, s. 4570-4616.
3. ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 354-461.
4. ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), In *Sbírka zákonů, České republika*. 1961, částka 66, s. 513-576.
5. ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35 ,s. 810-826.
6. POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2012, částka 203.
7. POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 137 ze dne 14. října 2009, o organizaci Policie České republiky. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2009, částka 157.

8. POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10 ze dne 13. února 2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2009, částka 11.
9. POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 136 ze dne 26. října 2006, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2006, částka 161.
10. POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 222 ze dne 29. prosince 2011, kterým se vydává spisový řád Policie České republiky. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2011, částka 242.
11. POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 221 ze dne 14. prosince 2011, kterým se upravují některé postupy v řízení o přestupcích. In *Sbírka Interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*. 2011, částka 241.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- Intranet Policie České republiky
- Informační systém Policie ČR „IS Evidence trestního řízení Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy”
- FEJTL, J., KOLENOVSKÁ, L., PATSCHOVÁ, I., STRÝČKOVÁ, Š. Uživatelská příručka ETR. Brno, 2007, 103 s.

Seznam zkratek

FO - fyzická osoba

IAŘ - Interní akt řízení Policie České republiky

IS - informační systém

IZS - Integrovaný záchranný systém České republiky

KŘ policie - krajské ředitelství policie

MV - Ministerstvo vnitra České republiky

ObcPol - zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

OČTR - orgány činné v trestním řízení

OSN - Organizace spojených národů

PO - právnická osoba

PolČR 1991 - zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

PolČR - zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

PP - pořádková policie

TrŘ - zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů

TrZ - zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

PřesZ - zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

ÚSC - územně samosprávný celek

ZP PP - Závazný pokyn policejního prezidenta

Přílohy

Příloha I. - Vývoj nápadu na Místním oddělení Vokovice

Příloha II. - vzor „Úředního záznamu o podaném vysvětlení podle ustanovení § 61 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky”

Příloha III. - vzor „Závěrečné zprávy o přestupku”

Příloha IV. - vzor „Oznámení přestupku”

Příloha V. - vzor „Protokolu i ohledání místa činu”

Příloha VI. - vzor „Úředního záznamu o podaném vysvětlení podle ustanovení § 158 odstavce 6 trestního řádu”

Příloha VII. - vzor „Poučení o poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných”

Příloha VIII. - vzor „Poučení poškozeného - oběti trestného činu v trestním řízení”

Příloha IX. - vzor „Záznamu o zahájení úkonů trestního řízení”

Příloha X. - vzor „Usnesení o odložení podle ustanovení § 159a odst. 5 trestního řádu”

Příloha I.

Vývoj nápadu činnosti na Místním oddělení Vokovice

	Trestné činy	Přestupky	Čísla jednací	Celkem
2010	871	804	1012	2687
2011	817	889	1236	2942
2012	960	855	1390	3205
2013	768	885	807	2460
2014	659	859	784	2302

zdroj: Informační systém „Evidence trestního řízení Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy“

Příloha II.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha I
Vnější služba
místní oddělení Vokovice
Arabská 782/16, 160 05 Praha 6
IDDS: rkiai5y

Č. j.

Praha
Počet listů:

Úřední záznam o podání vysvětlení

Dne vhod. v Praze 6, Arabská 18 podal vysvětlení podle § 61 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Místo narození: ,okres

Rozený(á):

Státní příslušnost:

Doklad:

Trvalý pobyt: ,tel.

Adresa pro účely doručování: ,tel.:

Vysvětlení bylo požadováno z důvodu:

odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele ve věcia bylo uskutečněno v rámcizákona o Policii České republiky.

Postavení osoby:

Poučení: Před podáním vysvětlení byla osoba poučena že podle §61 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,

(1) Policie může požadovat potřebné vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro

a) odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele,

b) vypátrání hledané nebo pohřešované osoby anebo věci, nebo

c) přípravu a výkon opatření k zajištění bezpečnosti osoby chráněné podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu a v případě potřeby ji vyzvat, aby se ve stanovenou dobu, popřípadě bez zbytečného odkladu, je-li to nezbytné, dostavila na určené místo k sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení.

(2) Dostaví-li se osoba na základě výzvy, je policista povinen s touto osobou sepsat bez zbytečného odkladu úřední záznam o podání vysvětlení.

(3) Podání vysvětlení nesmí být od osoby požadováno, pokud by tím porušila zákonem stanovenou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna. Osoba může vysvětlení odepřít pouze, pokud by jí sobě nebo osobě blízké způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za správný delikt.

(4) Kdo se dostaví na výzvu podle odstavce 1, má nárok na náhradu nutných výdajů a na náhradu ušlého výdělků. Náhradu poskytuje policie. Nárok na náhradu nemá ten, kdo se dostavil jen ve vlastním zájmu nebo pro své protiprávní jednání. Nárok na náhradu zaniká, jestliže jej osoba neuplatní do 7 dnů ode dne, kdy se na výzvu podle odstavce 1 dostavila; o tom musí být osoba poučena.

(5) Nevyhoví-li osoba bez dostatečné omluvy nebo bez závažných důvodů výzvě, může být předvedena. Úřední záznam o podání vysvětlení je policista povinen sepsat bez zbytečného odkladu po jejím předvedení; po sepsání tohoto záznamu policista osobu propustí.

(6) O předvedení sepíše policista úřední záznam.

Osoba poučení porozuměla a k věci uvádí následující:

.....
.....
...

Podání vysvětlení ukončeno dne v hod.

Úřední záznam sepsal:

Vysvětlení podal:

Příloha III.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha I
Vnější služba
místní oddělení Vokovice
Arabská 782/16, 160 05 Praha 6
IDDS: rkiai5y

Č. j.

Praha
Počet stran:
Přílohy:

Závěrečná zpráva o přestupku

Podle ustanovení § 58 odst. 3 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, odkládám přestupek proti majetku dle....., z. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů:

Podezřelý: osoba neznámého pachatele

Poškozený:

Oznamovatel:

Svědci:

Skutková podstata přestupku:

Neznámý pachatel...

Tím se neznámý pachatel dopustil přestupku proti majetku dle ustanovenízák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Vzhledem ke skutečnosti, že se do dnešního dne nepodařilo provedeným šetřením zdejší součásti Policie ČR, MO Vokovice zjistit žádné upotřebitelné stopy či poznatky vedoucí k osobě pachatele uvedeného skutku, navrhuji spisový materiál **odložit podle ustanovení § 58 odst. 3 písm. b) zák. č. 200/1990 Sb.**, o přestupcích, na zdejší součásti k jeho dalšímu možnému využití.

Pátrání po neznámém pachateli i nadále trvá.

Zpracoval:

vedoucí oddělení

Příloha IV.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha I
Vnější služba
místní oddělení Vokovice
Arabská 782/16, 160 05 Praha 6
IDDS: rkiai5y

Č. j.

Praha
Počet stran:
Přílohy:

Úřad Městské části Praha 6
odbor vnitřních věcí
Čs. armády 601/23
160 52 Praha 6

Oznámení přestupku

Podle § 58 odst. 1 zák. ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění
pozdějších předpisů, podávám oznámení přestupku na osobu:

X.Y......
.....

která je podezřelá z přestupku proti majetku podle § 50 odst. 1 písm. a) tím, že

.....
.....

Oznamovatel:

Poškozený:

Svědci:

Zpracoval:

Za orgán policie:

vedoucí oddělení

Příloha č. V.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha I
Vnější služba
místní oddělení Vokovice
Arabská 782/16, 160 05 Praha 6
IDDS: rkiai5y

Č. j.

Praha
Počet stran:

Protokol o ohledání místa činu (§ 113 trestního řádu)

I.

Ohledání provedli:

Ohledání přítomni:

Důvod ohledání:

NP - VLOUPÁNÍ DO RD

Začátek ohledání:

XX. XX. XXXX v XX:XX hod.

Místo ohledání:

PRAHA 6, ul. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Podmínky ohledání:

denní světlo, jasno, teplota 23°C

II.

Předmětem ohledání je.....

III.

Na místě přítomni.....

Na místě provedeno.....

Oznamovatel přítomen ohledání místa činu a seznámen s jeho výsledky.

Ohledání místa činu bylo ukončeno dne **XX. XX. XXXX** v **XX:XX** hodin.

Ohledání přítomni:

Ohledání provedli:

Příloha VI.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha I
Vnější služba
místní oddělení Vokovice
Arabská 782/16, 160 05 Praha 6
IDDS: rkiai5y

Č. j.

Praha
Počet stran:

Úřední záznam

o podaném vysvětlení podle § 158 odstavce 6 trestního řádu

Dne.....v.....hodin byl vyslechnut

jméno, příjmení:

jméno, příjmení (dřívější):

datum narození:

místo narození:

státní příslušnost:

Trvalé bydliště:

tel.:

Současné bydliště:

tel.:

Adresa pro účely doručování:

tel.:

Adresa zaměstnavatele:

Místo zaměstnání:

Postavení v zaměstnání:

Průkaz totožnosti: stav

Poměr k věci:

Věc, již se vysvětlení týká: NP - VLOUPÁNÍ DO RD

Poučení:

Podle § 158 odst. 3 tr. řádu k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, opatřuje policejní orgán potřebné podklady a nezbytná vysvětlení.

Podle § 158 odst. 6 tr. řádu o obsahu vysvětlení, která nemají povahu neodkladného nebo neopakovatelného úkonu, se sepíše úřední záznam. Úřední záznam slouží státnímu zástupci a obviněnému ke zvážení návrhu, aby osoba, která takové vysvětlení podala, byla vyslechnuta jako svědek, a soudu k úvaze, zda takový důkaz provede (§ 211 odst. 6 trestního řádu).

Podle § 158 odst. 8 tr. řádu nesmí být vysvětlení požadováno od toho, kdo by jím porušil zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má.

Podle § 124 trestního zákoníku se za státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti považuje mlčenlivost, která je uložena nebo uznána jiným právním předpisem. Za státem uznanou povinnost mlčenlivosti se podle trestního zákona nepovažuje taková povinnost, jejíž rozsah není vymezen jiným právním předpisem, ale vyplývá z právního úkonu učiněného na základě jiného právního předpisu.

Podle § 158 odst. 8 tr. řádu osoba podávající vysvětlení, s výjimkou podezřelého, je povinna vypovídat pravdu a nic nezamlčet,

a současně se upozorňuje na trestní odpovědnost za uvedení vědomě nepravdivých údajů (křivé obvinění dle § 345 trestního zákoníku, pomluvy dle § 184 trestního zákoníku, poškození cizích práv dle § 181 trestního zákoníku a nadřování dle § 366 trestního zákoníku);

osobě podávající vysvětlení o trestném činu spáchaném jiným, která před orgánem činným v trestním řízení úmyslně uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí, nebo takovou okolnost zamlčí, lze podle ustanovení § 47a odst. 1, odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb. uložit pokutu do výše 50 000,- Kč.

Podle § 100 odst. 2 tr. řádu je osoba podávající vysvětlení oprávněna odepřít výpověď, pokud by svojí výpovědí způsobila nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu, partneru nebo druhu, anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocítovala jako újmu vlastní.

Podle § 100 odst. 3 tr. řádu odepřít výpověď osoba podávající vysvětlení nemůže, má-li stran trestného činu, jehož se svědecká výpověď týká, oznamovací povinnost podle § 368 tr. zákoníku. Neoprávněné odepření výpovědi je podle § 66 tr. řádu možné postihnout pořádkovou pokutou až do výše 50 000,-Kč.

Podle § 99 odst. 1 tr. řádu nesmí být požadováno vysvětlení o okolnostech týkajících se utajovaných informací chráněných zvláštním zákonem, jež je osoba podávající vysvětlení povinna zachovat v tajnosti, ledaže byla této povinnosti příslušným orgánem zproštěna; zproštění lze odepřít jen tehdy, jestliže by výpověď způsobila státu vážnou škodu.

Podle § 103 tr. řádu ve spojení s ustanovením § 93 odst. 1 tr. řádu a § 95 odst. 2 tr. řádu může být dovoleno, aby osoba podávající vysvětlení, dříve než dá odpověď, nahlédla do písemných poznámek, které musí vyslychajícím, požádá-li o to, předložit k nahlédnutí. Při předložení záznamu k přečtení má právo žádat jeho doplnění či opravy, aby byl v souladu s podaným vysvětlením.

Podle § 158 odst. 5 tr. řádu při podání vysvětlení má každý právo na právní pomoc advokáta. Je-li vysvětlení požadováno od nezletilého, je třeba předem vyrozumět jeho zákonného zástupce; to neplatí, jestliže provedení úkonu nelze odložit a vyrozumění o něm zajistit.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) tr. řádu jsou na žádost svědka a dalších osob vyjmenovaných zákonem vedeny údaje o bydlišti a doručovací adrese, o místě výkonu zaměstnání či povolání nebo podnikání a o osobních, rodinných a majetkových poměrech tak, aby se s nimi mohli seznamovat pouze orgány činné v trestním řízení a Probační a mediační služba, není-li to nezbytné pro dosažení účelu trestního řízení nebo pro řádné uplatnění práva na obhajobu osoby, proti níž se trestní řízení vede.

Podle § 55 odst. 2 tr. řádu má osoba podávající vysvětlení právo požádat o utajení své podoby a podepsat protokol smyšleným jménem a příjmením, pod kterým bude v trestním spisu vedena, jestliže zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že jí nebo osobě blízké v souvislosti s podáním svědectví hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí porušení základních práv.

Podle § 2 odst. 14 tr. řádu má osoba podávající vysvětlení právo používat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o němž prohlásí, že jej ovládá.

V případě seznámení se s utajovanými informacemi chráněnými zvláštním zákonem má povinnost zachovávat o nich mlčenlivost a neumožnit k nim přístup neoprávněné osobě, dodržovat ostatní povinnosti stanovené zvláštním zákonem (zák. č. 412/2005 Sb. a související předpisy). Nesplnění této povinnosti může zakládat trestní odpovědnost podle § 317 a § 318 tr. zákoníku.

Podle § 66 odst. 1 tr. řádu, kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení nebo kdo se k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle tohoto zákona, může být předsedou senátu a v přípravě řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000,- Kč.

Podle § 158 odst. 10 tr. řádu má osoba, která se dostavila k podání vysvětlení, právo na náhradu nutných výdajů podle zvláštního právního předpisu upravujícího cestovní náhrady a prokázaný ušlý výdělek. Nárok se nevztahuje na toho, kdo byl vyzván k vysvětlení pro své protiprávní jednání. Podle § 104 tr. řádu nárok zaniká, neuplatní-li jej do tří dnů po svém výsledku nebo poté, co bylo sděleno, že k výsledku nedojde.

Podle § 158 odst. 2 tr. řádu, pokud jako oznamovatel o to požádáte, budete do 1 měsíce od oznámení vyrozuměn o učiněných opatřeních.

Vyrozumění žádám - nežádám *)

Osoba podávající vysvětlení byla poučena ve smyslu shora uvedených zákonných ustanovení a současně jí byla objasněna podstata věci, ke které má podat vysvětlení, k tomu uvedla:

Před započítím podání vysvětlení jsem byl(a) policistou (policistkou), které(mu) podávám vysvětlení řádně poučen(a) dle ustanovení uvedených v tomto úředním záznamu, poučení jsem plně porozuměl(a) a dalšího vysvětlení si nežádám.

Zvláště jsem byl(a) vyslychajícím poučen(a) o svém právu k předmětné věci nevypovídat, k tomuto poučení uvádím, že svého práva podle § 158 odst. 8 trestního

řádu ve spojení s ustanovením § 100 odst. 2 trestního řádu **nevyužívám** a vypovídat **chci a budu**.

Byl(a) jsem dále poučen(a) i tom, že podle § 158 odst. 8 trestního řádu nesmí být vysvětlení požadováno od toho, kdo by jím porušil státem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, svou povinnost znám, v případě, že se objeví skutečnosti, kde jsem touto povinností vázán(a), vyslychajícího na to upozorním.

Současně jsem byl(a) zejména poučen(a) o tom, že jsem povinen(povinna) vypovídat pravdu a nic nezamlčet, k tomuto poučení uvádím, že jsem mu velmi dobře rozuměl(a), jsem si plně vědom(a) váhy své výpovědi a možných důsledků, které z toho plynou.

Dále jsem byl(a) policistou (policistkou), které(mu) podávám vysvětlení zejména poučen(a) podle § 345 tr. zákoníku o následcích křivého obvinění, rovněž mi byly objasněny skutkové podstaty trestných činů pomluva, poškození cizích práv a nadřování podle § 184, § 181 a § 366 tr. zákoníku.

Tímto činím oznámení na neznámého pachatele, který.....

To je vše co jsem chtěl(a) k věci uvést, text úředního záznamu mi byl hlasitě diktován a souhlasí s mou výpovědí, po skončení zápisu jsem měl(a) možnost si jej znovu pozorně pročíst, s jeho obsahem souhlasím, nežádám v něm žádných změn ani doplnění a jako správný jej podepisuji dne **07. 04. 2014** v 15:25 hodin.

Sepsal:

Osoba podávající
vysvětlení:

Přítomen:

Příloha VII.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha I
Vnější služba
místní oddělení Vokovice
Arabská 782/16, 160 05 Praha 6
IDDS: rkiai5y

Č. j.

Praha
Počet stran:

Poučení o poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných

Podle § 8b odst. 1 trestního řádu osobám, kterým byly orgánem činným v trestním řízení poskytnuty informace umožňující zjištění totožnosti osoby, proti které se vede trestní řízení, poškozeného, zúčastněné osoby a svědka, pro účely trestního řízení nebo k výkonu práv nebo plnění povinností stanovených zvláštním právním předpisem, je nesmí nikomu dále poskytnout, pokud jejich poskytnutí není nutné k uvedeným účelům.

Podle § 8b odst. 2 trestního řádu nikdo nesmí v souvislosti s trestným činem spáchaným na poškozeném jakýmkoli způsobem zveřejnit informace umožňující zjištění totožnosti poškozeného, který je osobou mladší 18 let nebo vůči němuž byl spáchán trestný čin vraždy (§ 140 trestního zákoníku), zabití (§ 141 trestního zákoníku), některý z trestných činů, kterým byla způsobena těžká újma na zdraví, trestný čin ohrožení pohlavní nemocí (§ 155 trestního zákoníku), některý z trestných činů proti těhotenství ženy (§ 159 až 162 trestního zákoníku), trestný čin obchodování s lidmi (§ 168 trestního zákoníku), některý z trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (§ 185 až 193 trestního zákoníku), trestný čin opuštění dítěte nebo svěřené osoby (§ 195 trestního zákoníku), týrání svěřené osoby (§ 198 trestního zákoníku), týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199 trestního zákoníku), únosu dítěte a osoby stížené duševní poruchou (§ 200 trestního zákoníku) nebo nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku).

Podle § 8c trestního řádu nikdo nesmí bez souhlasu osoby, které se takové informace týkají, zveřejnit informace o nařízení či provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 trestního řádu nebo informace z něj získané, údaje o telekomunikačním provozu zjištěné na základě příkazu podle § 88a trestního řádu, nebo informace získané sledováním osob a věcí podle § 158d odst. 2 a 3 trestního řádu, umožňují-li zjištění totožnosti této osoby a nebyly-li použity jako důkaz v řízení před soudem.

Podle § 8d odst. 1 trestního řádu informace, na které se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8a až 8c trestního řádu, lze v nezbytném rozsahu zveřejnit pro účely pátrání po osobách, pro dosažení účelu trestního řízení, nebo umožňuje-li to tento zákon. Uvedené informace lze také zveřejnit, odůvodňuje-li to veřejný zájem, pokud převažuje nad právem na ochranu soukromí dotčené osoby; přitom je třeba zvlášť dbát na ochranu zájmů osoby mladší 18 let.

Podle § 8d odst. 2 trestního řádu informace, na které se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8a až § 8c, lze zveřejnit, pokud osoba, jíž se zákaz zveřejnění týká, udělila ke zveřejnění informace výslovný souhlas. Zemřela-li nebo byla-li tato osoba prohlášena za mrtvou, souhlas se zveřejněním informací je oprávněn udělit její manžel, partner nebo její děti, a není-li jich, její rodiče; v případě osoby mladší 18 let nebo osoby zbavené způsobilosti k právním úkonům nebo s omezenou způsobilostí k právním úkonům její zákonný zástupce. Souhlas se zveřejněním informací nemůže udělit osoba, která je pachatelem trestného činu spáchaného vůči osobě, jež zemřela nebo byla prohlášena za mrtvou.

Podle § 8d odst. 3 trestního řádu informace, na které se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8a až 8c trestního řádu lze také zveřejnit, pokud osoba, jíž se zákaz zveřejnění týká, zemřela, nebo byla prohlášena za mrtvou a není-li žádné osoby oprávněné udělit souhlas se zveřejněním podle odst. 2.

Porušení této povinnosti může být postíženo v případě fyzické osoby podle § 44a zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, pokutou až do výše 1 000 000,-Kč, v případě spáchání tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem lze uložit pokutu do 5 000 000,-Kč, právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě může být za tento správní delikt, podle § 45a zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, uložena pokuta až do výše 1 000 000,-Kč, v případě spáchání tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem lze uložit pokutu do 5 000 000,-Kč, případně posouzeno i jako trestný čin Neoprávněné nakládání s osobními údaji podle § 180 trestního zákoníku.

Poučovaná osoba

Příloha VIII.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha I
Vnější služba
místní oddělení Vokovice
Arabská 782/16, 160 05 Praha 6
IDDS: rkiai5y

Č. j.

Praha
Počet stran:

Poučení poškozeného - oběti trestného činu v trestním řízení

V trestní věci

proti **neznámému pachateli**

pro přečin

podle

trestního zákoníku

Poučení poškozeného podle zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů

Podle § 43 odst. 1 tr. řádu ten, komu bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková nebo nemajetková újma, nebo na jehož úkor se pachatel trestným činem obohatil (poškozený), má právo činit návrhy na doplnění dokazování, nahlížet do spisů, činit si výpisky a poznámky a na svoje náklady pořizovat kopie spisů a jejich částí (§ 65 odst. 1 tr. řádu), zúčastnit se sjednávání dohody o vině a trestu, zúčastnit se hlavního líčení a veřejného zasedání konaného o odvolání nebo o schválení dohody o vině a trestu a před skončením řízení se k věci vyjádřit.

Podle § 43 odst. 2 tr. řádu se za poškozeného nepovažuje ten, kdo se sice cítí být trestným činem morálně nebo jinak poškozen, avšak vzniklá újma není způsobena zaviněním pachatele nebo její vznik není v příčinné souvislosti s trestným činem.

Podle § 43 odst. 3 tr. řádu jste jako poškozený oprávněn také navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit v penězích škodu nebo nemajetkovou újmu, jež byla poškozenému trestným činem způsobena, nebo vydat bezdůvodné obohacení, které obžalovaný na jeho úkor trestným činem získal. Návrh je třeba učinit nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování (§ 206 odst. 2); je-li sjednána dohoda o vině a trestu, je třeba návrh učinit nejpozději při prvním jednání o takové dohodě (§ 175a odst. 2). Z návrhu musí být patrné, z jakých důvodů a v jaké výši se nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy uplatňuje nebo z jakých důvodů a v jakém rozsahu se uplatňuje nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Důvod a výši škody, nemajetkové újmy nebo bezdůvodného obohacení jste povinen doložit. Podle § 44 odst. 3 tr. řádu návrh nelze podat, bylo-li o nároku již rozhodnuto v občanskoprávním nebo jiném příslušném řízení.

Podle § 43 odst. 4 tr. řádu jste-li obětí trestného činu podle zákona o obětech (§ 22 zákona o obětech trestných činů), máte právo v kterémkoliv stádiu trestního řízení učinit prohlášení o tom, jaký dopad měl spáchaný trestný čin na Váš dosavadní život. Prohlášení lze učinit i písemně.

Podle § 43 odst. 5 tr. řádu se můžete výslovným prohlášením sděleným orgánu činnému v trestním řízení vzdát procesních práv, které Vám tento zákon jako poškozenému přiznává.

Podle § 44 odst. 1 tr. řádu oprávnění poškozeného nemůže vykonávat ten, kdo je v trestním řízení stíhán jako spoluobviněný.

Podle § 44 odst. 2 tr. řádu je-li počet poškozených mimořádně vysoký a jednotlivým výkonem jejich práv by mohl být ohrožen rychlý průběh trestního stíhání, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce, že poškození mohou svá práva v trestním řízení uplatňovat pouze prostřednictvím společného zmocněnce, kterého si zvolí. Jestliže by celkový počet zvolených zmocněnců vzrostl na více než šest a poškození se mezi sebou o výběru nedohodnou, provede výběr s přihlédnutím k zájmům poškozených soud. Společný zmocněnec vykonává práva poškozených, které zastupuje, včetně uplatnění nároku na náhradu škody v trestním řízení.

Podle § 45 odst. 1 tr. řádu je-li poškozená osoba zbavena způsobilosti k právním úkonům nebo je-li její způsobilost k právním úkonům omezena, vykonává práva poškozeného její zákonný zástupce. Jde-li o uplatnění nároku na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení (§ 43 odst. 3 tr. řádu), přecházejí práva, která tento zákon přiznává poškozenému, i na jeho právního nástupce.

Podle § 45 odst. 2 tr. řádu v případech, kdy nemůže zákonný zástupce poškozeného vykonávat svá práva uvedená v odstavci 1 a je nebezpečí z prodlení, předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce ustanoví k výkonu práv opatrovníka.

Podle § 45a tr. řádu se poškozenému veškeré písemnosti doručují na adresu, kterou uvede. Má-li zmocněnce, doručuje se pouze jemu, to neplatí, pokud se poškozenému zasílá výzva, aby osobně něco vykonal.

Podle § 46 trestního řádu, je-li vedeno řízení pro trestný čin, u něhož lze sjednat dohodu o vině a trestu, může dojít k sjednání dohody o vině a trestu a v takovémto případě může poškozený uplatnit nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení nejpozději při prvním jednání o takové dohodě.

Podle § 47 odst. 1, 2 tr. řádu má poškozený právo navrhnout státnímu zástupci nebo soudu, aby uspokojení jeho nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem, bylo až do pravděpodobné výše škody nebo nemajetkové újmy nebo až do pravděpodobného rozsahu bezdůvodného obohacení, zajištěno na majetku obviněného, má-li důvodnou obavu, že uspokojení tohoto nároku bude mařeno nebo ztěžováno.

Podle § 47 odst. 3 tr. řádu, pokud je poškozenému známo, že obviněný je vlastníkem nemovitosti nebo má některou movitou věc umístěnou mimo jeho trvalého nebo jiného pobytu, uvede podle možnosti již v návrhu na zajištění svého nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení, kde taková věc je.

Podle § 50 odstavec 1 tr. řádu se může poškozený dát zastupovat zmocněncem, kterým může být i právnická osoba. Zmocněnec poškozeného může být současně důvěrníkem podle zákona o obětech trestných činů.

Podle § 50 odst. 2 tr. řádu je-li zmocněnec poškozeného fyzická osoba, nesmí jím být osoba, která je zbavena způsobilosti k právním úkonům nebo jejíž způsobilost k právním úkonům je omezena; při hlavním líčení a veřejném zasedání nemůže být zmocněncem ten, kdo je k němu předvolán jako svědek, znalec nebo tlumočník.

Podle § 51 odst. 1 tr. řádu je zmocněnec poškozeného oprávněn činit za poškozeného návrhy a podávat za něj žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se všech úkonů, kterých se může zúčastnit poškozený.

Podle § 51 odst. 2 tr. řádu je zmocněnec poškozeného oprávněn být již od zahájení trestního stíhání při vyšetřovacích úkonech, jimiž se mají objasnit skutečnosti důležité pro uplatnění práv osob, které zastupuje, a jejichž výsledek může být použit jako důkaz v řízení před soudem, ledaže by přítomností zmocněnce mohl být zmařen účel trestního řízení nebo nelze provedení úkonu odložit a vyrozumění o něm zajistit. Může obviněnému i jiným vyslychaným osobám klást otázky, avšak teprve tehdy, až policejní orgán výslech skončí a udělí mu k tomu slovo. Námitky proti způsobu provádění úkonu může vznášet kdykoliv v jeho průběhu.

Podle § 51a odst. 1 tr. řádu osvědčí-li poškozený, který je

- a) zvláště zranitelnou obětí podle zákona o obětech,
- b) kterému byla způsobena úmyslným trestným činem těžká újma na zdraví,
- c) který je pozůstalým po oběti, které byla trestným činem způsobena smrt,

že nemá dostatek prostředků na uhrazení nákladů vzniklých přibráním zmocněnce, rozhodne na jeho návrh předseda senátu soudu, který koná řízení v prvním stupni, a v přípravném řízení soudce, že má nárok na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně nebo za sníženou odměnu.

Podle § 51a odst. 2 tr. řádu má poškozený mladší 18 let vždy nárok na bezplatné zastupování zmocněncem, nejde-li o trestný čin zanedbání povinné výživy (§196 tr. zákoníku).

Podle § 51a odst. 3 tr. řádu návrh na rozhodnutí podle odst. 1 podává poškozený v přípravném řízení prostřednictvím státního zástupce a v řízení před soudem příslušnému soudu, který věc projednává.

Podle § 51a odst. 4 tr. řádu pokud si poškozený sám zmocněnce nezvolí, za podmínek uvedených v odst. 1a 2, je mu předsedou senátu nebo soudcem ustanoven advokát.

Poškozený, který má nárok na ustanovení zmocněnce, může podle § 151a odst. 1 tr. řádu žádat, aby předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce rozhodl o tom, že stát ponese náklady na znalecký posudek, který poškozený vyžádá. Žádosti nelze vyhovět, jestliže takový důkaz není pro objasnění věci zřejmě potřebný nebo stejný úkon k prokázání téže skutečnosti již vyžádal orgán činný v trestním řízení.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) tr. řádu jsou na žádost poškozeného, obětí (§ 16 zákona o obětech trestných činů) a dalších osob vyjmenovaných zákonem vedeny údaje o bydlišti a doručovací adrese, o místě výkonu zaměstnání či povolání nebo podnikání a o osobních, rodinných a majetkových poměrech tak, aby se s nimi mohli seznamovat pouze orgány činné v trestním řízení, policisté a Probační a mediační služba, není-li to nezbytné pro dosažení účelu trestního řízení nebo pro řádné uplatnění práva na obhajobu osoby, proti níž se trestní řízení vede.

Podle § 65 tr. řádu má poškozený právo nahlížet do spisů, s výjimkou protokolu o hlasování, údajů osob podle § 55 odst. 1 písmene c) a osobních údajů svědka podle § 55 odst. 2 tr. řádu, činit si z nich výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie spisů a jejich částí. V přípravném řízení může státní zástupce nebo policejní orgán právo nahlédnout do spisů a spolu s tím ostatní práva uvedená v § 65 odst. 1 tr. řádu ze závažných důvodů odepřít. Závažnost důvodů, ze kterých tato práva odepřel policejní orgán, je na žádost osoby, jíž se odepření týká, státní zástupce povinen urychleně přezkoumat.

Podle § 154 odst. 1 tr. řádu byl-li poškozenému alespoň částečně přiznán nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení, je odsouzený, jemuž byla povinnost k náhradě škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo k vydání bezdůvodného obohacení uložena, povinen nahradit poškozenému též náklady potřebné k účelnému uplatnění tohoto nároku v trestním řízení, včetně nákladů vzniklých přibráním zmocněnce.

Podle § 154 odst. 2 tr. řádu v případě, že poškozenému nebyl přiznán nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení ani zčásti, uloží soud na návrh poškozeného odsouzenému uhradit náklady související s účastí poškozeného v trestním řízení.

Podle § 157a odst. 1 tr. řádu má poškozený právo kdykoliv v průběhu přípravného řízení žádat státního zástupce, aby byly odstraněny průtahy v řízení nebo závady v postupu policejního orgánu. Tato žádost není vázána lhůtou. O výsledku přezkoumání musí být žadatel vyrozuměn.

Podle § 160 odst. 2 tr. řádu může poškozený, jehož pobyt nebo sídlo jsou známé, požádat o opis usnesení o zahájení trestního stíhání.

Podle § 166 odst. 1 tr. řádu podá-li poškozený návrh podle § 43 odst. 3 tr. řádu, je mu umožněno po skončení vyšetřování prostudovat spisy a učinit návrhy na doplnění vyšetřování.

Poučení oběti trestného činu podle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (ZOTČ)

Podle § 3 odst. 1 ZOTČ každou osobu, která se cítí být obětí spáchaného trestného činu, je třeba považovat za oběť, nevyjde-li najevo opak.

Podle § 3 odst. 4 ZOTČ jsou Policie ČR, orgány činné v trestním řízení a subjekty zapsané v registru poskytovatelů povinny srozumitelným způsobem informovat oběť o jejich právech a umožnit jí jejich plné uplatnění. Na žádost oběti jsou tak povinny učinit i opakovaně.

Podle § 7 ZOTČ má oběť právo na přístup k informacím v zákonem stanoveném rozsahu ve věci, v níž se stala obětí trestného činu.

Podle § 11 odst. 1 ZOTČ na žádost oběti jí poskytne příslušný orgán činný v trestním řízení pravomocné rozhodnutí, kterým se řízení končí, nebo informace o stavu trestního řízení, pokud tato informace nemůže ohrozit účel trestního stíhání.

Podle § 11 odst. 3 ZOTČ může oběť podat žádost o poskytnutí informací souvisejících s pobytem obviněného nebo odsouzeného na svobodě. Tato žádost se podává v přípravném řízení policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci a v řízení před soudem soudy.

Podle § 17 odst. 1 ZOTČ má oběť právo požádat v kterémkoliv stadiu trestního řízení, popřípadě i před jeho zahájením, aby byla při úkonech, kterých se účastní, učiněna potřebná opatření k zabránění kontaktu oběti s osobou, kterou označila za pachatele, která je podezřelá ze spáchání trestného činu, nebo proti níž se vede trestní řízení.

Podle § 17 odst. 2 ZOTČ žádosti podle odst. 1 jsou příslušné orgány povinny vyhovět, pokud se jedná o zvlášť zranitelnou oběť a nevylučuje to povaha prováděného úkonu.

Podle § 18 odst. 1 ZOTČ musí být otázky směřující do intimní oblasti kladeny pouze tehdy, je-li to nezbytné pro objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení.

Podle § 18 odst. 2 ZOTČ má oběť právo kdykoliv podat námítku proti zaměření otázky. O důvodnosti námítky, která se poznamená do protokolu, rozhoduje vyslyšející orgán.

Podle § 19 ZOTČ může oběť žádat, aby byla v přípravném řízení vyslechnuta osobou stejného nebo opačného pohlaví. Žádosti zvlášť zranitelné oběti je nutné vyhovět, nebrání-li tomu důležité důvody. Důvody k zamítnutí žádosti se poznamenají do protokolu.

Podle § 19 odst. 2 ZOTČ může zvlášť zranitelná oběť žádat o tlumočení osobou stejného nebo opačného pohlaví. Tomuto je nutno vyhovět, ledaže nelze provedení úkonu odložit nebo tlumočnicka požadovaného pohlaví zajistit.

Podle § 20 ZOTČ je podání vysvětlení a výslech zvlášť zranitelných obětí prováděn citlivě, vyškolenou osobou, tak, aby nemusel být později opakován; je-li to technicky možné, za využití audiovizuální techniky nebo speciálních výslechových místností.

Podle § 21 odst. 1 ZOTČ má oběť právo na doprovod důvěrníkem.

Podle § 21 odst. 2 ZOTČ důvěrníkem může být fyzická osoba způsobilá k právním úkonům, kterou si oběť zvolí. Důvěrník poskytuje oběti potřebnou, zejména psychickou pomoc. Důvěrník může být zároveň zmocněncem oběti. Důvěrníkem nemůže být osoba, která má v trestním řízení postavení obviněného, obhájce, svědka, znalce nebo tlumočnicka.

Podle § 21 odst. 3 ZOTČ důvěrník nemůže zasahovat do průběhu úkonu.

Podle § 21 odst. 4 ZOTČ lze důvěrníka vyloučit z účasti na úkonu, pokud jeho účast narušuje průběh úkonu nebo ohrožuje dosažení účelu úkonu. Je nutné umožnit oběti zvolení jiného důvěrníka, ledaže uvedený úkon nelze odložit nebo by jeho odložení bylo spojeno s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady.

Právo na peněžitou pomoc

Podle § 23 odst. 1 ZOTČ má oběť za podmínek stanovených tímto zákonem **právo** na peněžitou pomoc, kterou jí poskytne stát.

Podle § 23 odst. 2 ZOTČ se peněžítá pomoc poskytuje oběti, která

- a) je státním občanem ČR, pokud má na území ČR místo trvalého pobytu, pokud se na území ČR obvykle zdržuje nebo pokud se na území ČR stala obětí trestného činu,
- b) má trvalý pobyt nebo oprávněně pobývá na území jiného členského státu EU, pokud se na území ČR stala obětí trestného činu,
- c) je cizincem, pokud na území ČR v souladu s jinými právními předpisy pobývá nepřetržitě po dobu delší než 90 dnů a stala se na území ČR obětí trestného činu,
- d) je cizincem, který se stal obětí trestného činu na území ČR a který požádal o mezinárodní ochranu, kterému byl udělen azyl nebo doplňková ochrana na území ČR.

Podle § 23 odst. 3 ZOTČ obětem, kterými jsou cizí státní příslušníci neuvedení v odstavci 2, se peněžítá pomoc poskytuje v rozsahu stanoveném vyhlášenou mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána.

Podle § 23 odst. 4 ZOTČ ve věcech peněžité pomoci jedná jménem státu ministerstvo, na základě žádosti oběti (§ 30 odst. 1 ZOTČ).

Podle § 24 odst. 1 ZOTČ právo na peněžitou pomoc má

- a) oběť, které bylo v důsledku trestného činu ublíženo na zdraví,
- b) oběť, které byla v důsledku trestného činu způsobena těžká újma na zdraví,
- c) osoba pozůstalá po oběti, která v důsledku trestného činu zemřela, byla-li rodičem, manželem, registrovaným partnerem, dítětem nebo sourozencem zemřelého a současně v době jeho smrti s ním žila v domácnosti, nebo osoba, které zemřelý poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu,

- d) oběť trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti a dítě, které je obětí trestného činu týrání svěřené osoby (§ 198 trestního zákoníku), kterým vznikla nemajetková újma.
- e)

Podle § 30 odst. 2 ZOTČ žádost o poskytnutí peněžité pomoci lze podat u ministerstva nejpozději do 2 let ode dne, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem, nejpozději však do 5 let od spáchání trestného činu, jinak právo zaniká.

Podle § 34 ZOTČ se přeshraničním případem s členskými státy Evropské unie pro účely tohoto zákona rozumí případ, kdy o poskytnutí peněžité pomoci oběti trestného činu rozhoduje příslušný orgán členského státu Evropské unie, na jehož území byl trestný čin spáchán, v případech, kdy obětí byla osoba, která má místo trvalého pobytu nebo oprávněně pobývá na území jiného členského státu Evropské unie (dále jen „přeshraniční případ“).

Podle § 35 odst. 1 ZOTČ je Ministerstvo povinno v přeshraničních případech osobám uvedeným v § 23 odst. 2 písm. a), c) a d) ZOTČ, pokud se staly obětí trestného činu, který byl spáchán na území jiného členského státu Evropské unie, poskytnout potřebnou součinnost k tomu, aby žádost o poskytnutí peněžité pomoci v přeshraničních případech splňovala všechny náležitosti stanovené právem příslušného členského státu Evropské unie, jehož orgán bude o poskytnutí peněžité pomoci rozhodovat; za tím účelem zejména

- poskytuje základní informace o možnostech obdržet peněžitou pomoc a formuláře žádostí o poskytnutí peněžité pomoci v přeshraničních případech,
- na žádost oběti poskytuje informace o tom, jak žádost o poskytnutí peněžité pomoci v přeshraničních případech vyplnit a kterými dokumenty ji doložit,
- přijímá žádosti o poskytnutí peněžité pomoci v přeshraničních případech,
- pořizuje na náklad státu překlad žádosti o poskytnutí peněžité pomoci v přeshraničních případech a jejich příloh do cizího jazyka,
- na žádost oběti poskytuje součinnost v případě, že příslušný orgán jiného členského státu Evropské unie požádá o dodatečné informace,
- na žádost oběti zasílá bezodkladně příslušnému orgánu jiného členského státu Evropské unie dodatečné informace vyžádané podle písmene e), popřípadě i seznam veškerých postupovaných dokumentů,
- postupuje vyplněnou žádost o poskytnutí peněžité pomoci v přeshraničních případech a její přílohy příslušnému orgánu jiného členského státu Evropské unie.

Podle § 36 odst. 3 ZOTČ Ministerstvo zašle rozhodnutí o žádosti o poskytnutí peněžité pomoci v přeshraničních případech osobě uvedené v odstavci 1 a příslušnému orgánu jiného členského státu Evropské unie.

Podle § 36 odst. 4 ZOTČ peněžitou pomoc nelze poskytnout, pokud byla žádost o její poskytnutí podána v jiném státě. Ministerstvo vyzve osobu uvedenou v odstavci 1, aby čestným prohlášením potvrdila, že takový nebo obdobný nárok neuplatnila v jiném státě. Pokud osoba uvedená v odstavci 1 čestné prohlášení nepředloží, peněžita pomoc se neposkytne.

Podle § 36 odst. 5 ZOTČ lhůta uvedená v § 30 odst. 2 je zachována i v případě, kdy byla žádost o poskytnutí peněžité pomoci oběti podána u příslušného orgánu jiného členského státu Evropské unie, na jehož území má oběť místo trvalého pobytu nebo se na něm obvykle zdržuje.

Po poučení dle § 43 odst. 3 tr. řádu jako poškozený navrhuji, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit v penězích škodu nebo nemajetkovou újmu, jež mi byla trestným činem způsobena, nebo vydat bezdůvodné obohacení, které obžalovaný na můj úkor trestným činem získal a to ve výšiKč.

Vyjádření poškozeného k poučení:

Poučení mi bylo řádně vysvětleno a bezu jej na vědomí.

.....

Dle § 160/2 tr. řádu nežádám o opis usnesení o zahájení trestního stíhání.

Prohlášení oběti o dopadu trestného činu na její život:

.....

(jméno a příjmení oběti trestného činu)

Příloha IX.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha I
Vnější služba
místní oddělení Vokovice
Arabská 782/16, 160 05 Praha 6
IDDS: rkiai5y

Č. j.

Praha
Počet stran:

Záznam o zahájení úkonů trestního řízení

Podle § 158 odstavec 3 trestního řádu byly dne **XX. XX. XXXX** na základě oznámení od XXXXXXXXXXXXX, zahájeny úkony trestního řízení ve věci **NP - VLOUPÁNÍ DO RD**, neboť na podkladě zjištěných skutečností je dostatečně odůvodněn závěr, že dne XX. XX. XXXX v době od XX:XX hodin do XX:XX hodin

mohl být (kým): **neznámým pachatelem,**

spáchán v obci PRAHA 6, XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

přečin **krádeže podle ustanovení § 205 odst. 1, písm. a), b) trestního zákoníku spáchaný v jednočinném souběhu s přečinem porušování domovní svobody dle ustanovení § 178 odst. 1, 2 trestního zákoníku**

tím, že neznámý pachatel.....,

čímž měla být poškozenému:

XX

způsobena škoda 26150,- Kč na odcizených věcech a škoda 2 000,- Kč na poškození.

Sepsal:

za policejní orgán:

vedoucí oddělení

Příloha X.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha I
Vnější služba
místní oddělení Vokovice
Arabská 782/16, 160 05 Praha 6
IDDS: rkiai5y

Č. j.

Praha
Počet stran:

U S N E S E N Í

Podle ustanovení § 159a odst. 5 trestního řádu **o d k l á d á m** trestní věc podezření ze spáchání přečinu krádež podle ustanovení § 205 odst. 1 písm. a), b) tr. zákoníku spáchaného v jednočinném souběhu s přečinem porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku, kterého se měl dopustit **neznámý pachatel** tím, že.....

nebot' se nepodařilo zjistit skutečnosti, opravňující zahájit trestní stíhání dle § 160 trestního řádu. Pominou-li důvody odložení, trestní stíhání se zahájí.

O d ů v o d n ě n í

Na základě oznámení, které na zdejší součást Policie ČR, MO Vokovice učinil dne....., byly v dané věci zahájeny úkony trestního řízení dle ustanovení §158 odst. 3 trestního řádu.

Ve věci bylo prováděno šetření na místě a v okolí místa činu, se zaměřením na pohyb podezřelých osob v souvislosti s dobou skutku. Bylo provedeno typování osoby možného pachatele, avšak s negativním výsledkem.

Dosavadním šetřením prováděným po oznámení přečinu se přes využití všech dostupných možností doposud nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit tr. stíhání proti konkrétní osobě a vzhledem k výše uvedeným skutečnostem, je odložení tr. stíhání ve smyslu § 159a odst. 5 trestního řádu plně **o d ů v o d n ě n o**.

Pátrání po neznámém pachateli a odcizených věcech i nadále pokračuje.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, kterou je poškozený oprávněn podat do tří dnů od doručení u policejního orgánu, který usnesení vydal. Stížnost má odkladný účinek.

Sepsal:

za policejní orgán:

vedoucí oddělení